

A portrait of Vladimír Palička, an older man with white hair and a goatee, wearing a dark suit and a patterned tie. He is looking directly at the camera with a serious expression. The background is a warm, wooden wall.

Pacient musí věřit

**Vladimír Palička,
ředitel Fakultní
nemocnice
Hradec Králové**

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze

7-8/2019 / ročník XXIX / 29 Kč

9 Radost být knězem

11 Diecéze a novináři

12 Duha – příběh naplněné naděje

21 První sjednocená Evropa díky aristokracii

Diecézní mariánská pout' 2019

**Hora
Matky Boží
u Králík
18. srpna**

Bližší informace: www.bihk.cz

Program:

- 10.00 Pontifikální mše svatá s biskupem Janem Vokálem
Jan Tobáš Becker, Missa Brevis
účinkuje Rychnovský chrámový sbor a hosté
- 13.30 Setkání s barokní hudbou, slovem doprovází
PhDr. Jana Croy, účinkuje Rychnovský chrámový sbor
- 15.00 Mše svatá, celebruje P. Karel Moravec
Během odpoledne interaktivní program pro rodiče a děti

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Pacient musí věřit
Vladimír Palička
- 11 **jak to vidím já**
Radost být knězem – a něco
ke kněžskému přesunu...
P. Jan Linhart
- 12 **výročí**
Hospic Duha
příběh naplněné naděje
- 16 O Duze ještě uslyšíme
- 17 Paliativní péče
u onkologických pacientů
- 20 Jeden z mnoha
hospicových příběhů
- 21 **historie**
První sjednocená Evropa
díky aristokracii
Martin Petiška
- 26 **církev a veřejnost**
Královéhradecká diecéze
se představila novinářům
- 25 **IKD – informace**
Královéhradecké diecéze
- 31 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává: Biskupství
královéhradecké, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce: Tiskové oddělení,
Velké nám. 35, 500 01 Hradec
Králové, tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Pep-in, s.r.o.
Tisk: Tiskárna v Ráji, s. r. o.,
Semtín.

Cena: 29 Kč.
Roční předplatné: 319 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové, č. ú. 1016004393
/5500, variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Ⓜ Nuncius Mons. Charles D. Balvo přebírá první vyraženou medaili se sv. Anežkou Českou

Dar českých věřících papeži Františkovi: Koruna svaté Anežky České

Drazí spolubratři kněží, bratři a sestry v Kristu,

v březnu jsem se na Vás obrátil s pozváním na národní pouť do Říma k 30. výročí kanonizace sv. Anežky České s výzvou, aby tato pouť nebyla jen vzpomínkovou cestou, ale aby byla spojena také s pokáním, smírem a duchovní obnovou našeho národa. S tímto předsevzetím jsme se rozhodli, že předáme papeži Františkovi společný dar ze všech farností a diecézí pod názvem „Koruna svaté Anežky České“. Bude připraven tak, aby se k němu mohli osobně připojit věřící i ti, kteří svou cestu k Církvi hledají. Na umělecké dílo akademického sochaře Daniela Trubače bude moci každý vtisknout otisk svého palce, znamení sounáležitosti se Svatým otcem a celou Církví. Zároveň bude moci přispět do kostelní sbírky, jejíž výtěžek předáme v Římě Svatému otci pro chudé a potřebné. Každý, kdo se takto k daru připojí, obdrží malou pamětní medaili sv. Anežky. Platí to i pro ty, kdo se nebudou moci osobně zúčastnit pouti do Říma ve dnech 11. až 13. listopadu ani následné slavnostní bohoslužby v pražské katedrále v sobotu 16. listopadu 2019. Přípravu pouti i daru má na starosti poutní výbor ustanovený ČBK s podporou dobrovolníků z farností, vikářů a děkanů jednotlivých diecézí a pověřenců podle pokynů vedení Charity ČR. Hlavní informace o národní pouti jsou zveřejňovány a aktualizovány na stránkách Královéhradecké diecéze www.bihk.cz v samostatném odkazu. Podrobnosti k daru pro papeže Františka jsou k nalezení na stránkách www.anezka2019.cz.

Znovu Vás laskavě prosím a vybízím, abyste se k této pouti a k přípravě daru pro Svatého otce přidali svou osobní účastí, modlitbou či podporou tohoto projektu. Děkuji.

+ Jan Vokál, biskup královéhradecký
předseda přípravného poutního výboru

Pacient musí věřit

Třetí rok už stojí v čele největší nemocnice v kraji **profesor Vladimír Palička**. „Fakultní nemocnice Hradec Králové je špičkové zdravotnické zařízení a pro toho, kdo ji vede, je to nejen velká odpovědnost, ale i velká čest,“ uvedl před svým jmenováním. Také o tom jsem si na prahu prázdnin povídala s lékařem, který docela dobře mohl dnes být i výtečným matematikem.

Co mě přivedlo k medicíně? Na to, upřímně řečeno, neumím přesně odpovědět. Tatínek byl lékárník, jak se tehdy říkalo. Vystudoval farmacii a přírodní vědy. Staré lékárny bývaly úžasné. Nejrůznější stojatky a další vybavení, to se mně hrozně líbilo, rád jsem tam s ním chodil. Byla to lékárna u Milosrdných bratří v Prostějově, kterou vedl. Od malička jsem vlastně uvažoval jenom o dvou alternativách, že buď půjdu studovat matematiku nebo medicínu. Musím říci, že vztah k matematice je pro medicínu velmi dobrý. Dává logické a exaktní myšlení, a to medicína potřebuje. Po vystudování gymnázia, tehdy to byla SVVŠ, jsem dělal zkoušky na Lékařskou fakultu Palackého univerzity v Olomouci a uspěl jsem. Mimochodem, jednu z otázek, dodnes si to pamatuji, jsem měl Keplerovy zákony, což zdnalivě s medicínou nesouvisí. Medicína ale často mívá u přijímaček otázky týkající se logiky a znalosti obecných přírodních věd.

Prostějov na západním okraji Hané je vlídné, architektonicky zajímavé, uměnímilovné město. Rodiště básníka Jiřího Wolкера a malíře Aloise Fišárka vystřídal Bruntál na zemské hranici Moravy a Slezska.

Moji rodiče se tam v době, kdy jsem maturoval, přestěhovali. Nakonec jsem si zvykl a na Bruntál vzpomínám docela rád. V té době to bylo, kulantně řečeno, zcela vybydlené pohraniční město. Původní německé obyvatelstvo muselo odejít. Ti,

kteří přišli městečko „dosídlovat“, většinou zlikvidovali všechno, co tam ještě zbylo. Tatínek pracoval v Okresní hygienické stanici jako přírodovědec, vedl mikrobiologii. Já jsem dostudoval a nastoupil do bruntálské nemocnice. 14 let jsem tam zůstal, kus života, vzpomínám na něj docela v dobrém. Doba byla, jaká byla, ale člověk na mládí vzpomíná vždycky spíš optimisticky. A hlavně, byla to dobrá škola, velmi dobrá škola života. Od té doby vím, že i v okresních nemocnicích se dá dělat výborná medicína, že i tam jsou výborní lékaři, sestry a personál. Že se tam člověk mnohdy učí rychleji a více než na velkém pracovišti. Na okrese se dostanete ke všemu a musíte to vyřešit. Vynikající zkušenost.

Proč se přesto o podobných zařízeních mluví často s určitým despektem?

Medicína se hodně otáčí do nových technologií, postupů, velmi náročných a velmi komplikovaných způsobů diagnostiky a léčby, přístrojové techniky, a to už všechno na těch okresech být nemůže. V době mého mládí to tak nebylo. Přístrojové vybavení nebylo úplně klíčové, musím říct. Dostat se ke kvalitním lékům bylo stejně obtížné jak v malé, tak velké nemocnici. Všechno bylo pod dovozo- vými limity a já už ani nevím jakými komunistickými omezeními, takže rozdíl nebyl tak dramatický. Teď se přece jenom prohlubuje. Tím ale vůbec nechci říct, že se na okresech nedá dělat dobrá medicína. Dá, ale nedá se čekat, že v malé

nemocnici bude například špičková kardiologie. To nejde. Vyžaduje to obrovské zázemí, od zobrazovacích technik, magnetické rezonance, perfektní laboratoře, imunologů. Takový tým v malé nemocnici být nemůže. Ale co se tam dá dělat, to je skvělá medicína pro běžný život, běžné pacienty, běžné choroby. Protože většina lidí trpí běžnými chorobami jako je zápal plic, slepé střevo, žlučník. To všechno a mnohé další jde na okrese dělat ve skvělé formě.

Vladimír Palička vystudoval všeobecné lékařství. Jako mladý lékař prošel internou, chirurgií, až si ho získala klinická biochemie.

Na chirurgii jsem byl velmi krátce. Do Bruntálu jsem nastupoval s tím, že budu dělat internu. Musel jsem mít rok vojenské služby a když jsem se vrátil, ředitel mně řekl: „Kolego, stejně musíte mít stáž na chirurgii a já tam teď mám zoufalý nedostatek doktorů. Běžte na chirurgii.“ Byl jsem tam něco přes měsíc. Spousta nočních služeb, dnes naprosto nepředstavitelné. Nemůžete sloužit, pokud nemáte būhvíjakou kvalifikaci a k tomu pět lidí okolo. Dobrá škola to byla a hodně se člověk naučil od sester. Když je mladý lékař rozumný a chce, tak se od zkušených sester hodně naučí. Ale chtěl jsem dělat internu. Když už jsem ji nějakou dobu dělal, tak si mě tentýž ředitel, na kterého nevzpomínám vůbec ve zlém, byl to potom přítel, znovu zavola a říkal: „Máme nařizeno, že musíme zřídit laboratoře a že je musí vést

někdo z lékařů, nechtěl bys to dělat? Má to k interně velmi blízko“. Tak jsem to zvážil a šel jsem do toho. Nelituju toho.

Laboratoře jsou pro běžnou veřejnost trošku tajemné pracoviště. Vezmou vám krev, někde se s ní něco děje a pak vám váš ošetřující lékař řekne: „*Máte ten cukr vyšší*“. Ale jak se k tomu došlo, to ví málokdo. V laboratořích se dělá velmi dobrá a kvalitní práce, velmi zajímavá, dneska už hodně automatizovaná, na špičkové úrovni. Rolí lékaře v té laboratoři ale není sedět u pipety a pipetovat, dávkovat vzorky nebo ovládat přístroj. On by měl říkat: „*Toto vyšetření je potřebné, pane kolego. To udělejte, to vám pomůže. Toto nedělejte, času škoda. A když už ten výsledek tady je, tak já vám pomůžu s jeho vysvětlením.*“ Vyšší hladinu cukru umí vysvětlit skoro každý. Ale dnešní výsledky jsou velmi komplikované. Molekulárně biologická vyšetření, genetická atd. a jejich interpretace jsou mnohdy velmi obtížné. To musí být někdo, kdo to ovládá z obou stran. I v té klinické biochemii se dá dělat velmi zajímavá medicína s podtextem ke vědě, což mě vždycky lákalo a nelituju toho, že jsem to mnoho let dělal. Pak jsem se sice odsunul do kliniky a osteologie, ale získal jsem slušné základy. A asi to neděláme tak špatně, když do listopadu 1989 to bylo pole neorané a potom jsem se, z té školy života v malé okresní nemocnici, dostal do světových pozic klinické biochemie.

77 V polovině 80. let se Vladimír Palička s Bruntálem rozloučil. Jeho novým domovem se stal Hradec Králové. Letos má jubileum, je tady už 35 let.

Šel jsem na pozici přednosta ve Fakultní nemocnici, což je přece jenom kariérní růst, ale s touhou dělat to s klinickým zaměřením, aplikací. Brzy po roce 1990 jsme tady vybudovali velmi pěkné pracoviště, kde lékaři z ambulantí léčí svoje pacienty, dá se to propojit do klinické medicíny.

77 Velmi pěkné pracoviště? Ta formule mě poněkud zarazí. Unikátní! S velkým respektem v zahraničí. „Vladimír Palička byl prvním, porevolučním“

předsedou České společnosti klinické biochemie. Přednáší a publikuje, stává se členem významných vědeckých institucí a domácích i zahraničních redakcí. Dění v oboru ovlivňuje systematicky, důkladně a svědomitě a hlavně na mnoha frontách. Je velvyslancem klinické biochemie a dokáže se v jejích nejvyšších kruzích pohybovat s lehkostí a samozřejmou dávkou erudice. Není pro něho problém přednést přednášku v zahraničí nebo jen na regionálním semináři, ale vždy brilantně a s vtipem,“ napsal prof. Antonín Jabor z pražského IKEMu.

77 Česká medicína se, myslím, drží vysloveně na špičce ... ovšem mnohdy snadno sklouzává do technokracie přístrojů, super izolace, super specializace.

Nám se po roce 1990 podařilo navázat mnoho kontaktů se zahraničím, čehož si vážím. Byla to doba, kdy jsme byli přijímáni v „západních“ zemích velmi vstřícně. Měli jsme třeba dlouhou dobu tzv. twinning (něco jako vytváření dvojčat) s holandskými odborníky z oboru. Často jsme se navštěvovali, já jsem se potom dostal do evropského i světového výboru. Ústav klinické biochemie a diagnostiky dodnes patří ke špičkovým pracovištím. Česká medicína nebyla nikdy špatná po stránce intelektu a obětavosti lidí. Takže prosadit se v zahraničí chtělo jen dohnat technologii, ve které tam byli dál. A přístup k literatuře, informacím a novinám, ke kterým jsme se dříve dostávali obtížně. Teď to je vyrovnané a česká medicína je zcela srovnatelná s tzv. západní.

77 Medicína po listopadu 1989 se změnila. O tom není sporu.

Nesrovnatelně. Jak jsem řekl, rychle jsme dohnali technologické vybavení, medicínské vybavení, dostupnost léků. Obrovsky jsme se posunuli dopředu,

o mnoha věcech se nám v minulosti ani nesnilo. Medicína jde kupředu velmi rychle. Česká se, myslím, drží vysloveně na špičce, nebo těsně za ní, evropské i světové medicíny. Ovšem tím, že se mění svou podstatou, mnohdy snadno sklouzává do technokracie přístrojů, super izolace, super specializace. Pacient přichází, protože ho trápí bolest v pravém boku. Ale nelze říct, že na něj nasadíme specialistu na žlučníky, že to může být žlučník. Ten člověk přichází s onemocněním těla, ale také duše. A medicína se začíná izolovat. „*Já jsem tady přes srdce a neříkejte mi, že má něco s játry, na to si pozvete někoho, kdo má specializaci na játra.*“ To je špatně. Já to záměrně přeháním, takhle to úplně není, že by vás někdo takhle šikanoval, ale přece jen ta medicína se začíná velmi soustřeďovat na velmi úzké oblasti, ve kterých potom může být špičková. A začínají nám chybět lidé typu skvělého internisty profesora Josefa Charváta (1897–1984, zakladatel české endokrinologie). Ten uměl „všechno“. To už dnes samozřejmě ani nejde, ale jde o obecný přehled a vědomí, že člověk přede mnou nemá jenom bolavou kost nebo pravé oko, ale že je nemocný celý.

77 Možná i proto lidé s láskou a úctou vzpomínají na vesnické doktory, kteří neúnavně, za každého počasí, obcházeli své pacienty. Stejně legendární jsou ve vzpomínkách pamětníků klasičtí rodinní lékaři, kteří znali generace, celé rody.

Role všeobecných praktických lékařů, jak se dnes říká, je nezastupitelná. Byl bych moc rád, kdyby se medicína vrátila, samozřejmě na vyšší úrovni, ale typově k tomu, o čem mluvíte. K lékařům, kteří znají svůj „rajón“ celý. Vědí, že tatínek a babička měli nějaké zdravotní problémy, takže oni musí u novorozence v rodině dávat pozor. Ke znalosti dobrého lékaře patří i znalost toho, jak ta rodina žije. A měl by umět základně pokrýt všechno. Mnohdy skutečně posíláme lidi na specializovaná pracoviště zbytečně, bylo by lepší, kdyby se víc léčilo na místní úrovni. S potěšením konstatuji, že současné vedení Ministerstva zdravotnictví to velmi chce prosadit. Zesílení role praktických

(Z výročí oslav založení Fakultní nemocnice v Hradci Králové

(S biskupem Janem Vokálem při každoročním Dni nemocných

lékařů. Pokud oni si k tomu, mimo ty kompetence, upraví znalosti a kvalifikaci, bude to výborné.

„Důvěra ke svému lékaři, to je kapitola sama pro sebe. Každý má svoje zkušenosti. Ale jedno je jisté. Bez důvěry je všechno ve vztahu lékař – pacient mnohem složitější.“

Je to jedna z klíčových věcí. Pokud svému lékaři, ať je to praktik na obvodě nebo tady špičkový operátor, nevěříte, tak to nikdy nemůže dopadnout dobře. Psychika v tom hraje velkou roli. A to, jak s ošetřujícím lékařem spolupracujete. Jestli přesně dodržujete to, na čem jste se dohodli. To všechno souvisí s tou důvěrou. Když do nemocnice nebo k lékaři jdete, odevzdáváte se mu do péče, tak to je. Proto mu musíte věřit. Rockové hvězdy, které skáčou z pódia do davu pod sebou, také musí věřit, že je fanoušci chytanou. Pacient musí věřit, že ho lékař chytne.

„Lékaři by měli mít rádi lidi. To je druhá stránka téže mince.“

Bez toho to opravdu nejde. Já si ani neumím představit dobrého lékaře, který by neměl rád lidi. Může to někdy být hodně náročné, hodně zatěžující. I psychicky zatěžující, protože správný lékař s sebou vždycky trochu nese i potíže svého pacienta. Patří, psychologové říkají, k profesionalitě, že se od toho musíte umět oprostit. Jinak si to nesete domů a vyčerpává vás to strašně rychle. Ale úplně se toho

podle mě zbavit nejde, to bych nebyl dobrý lékař. Já musím vnímat, že pacientce, která ke mně přichází, před půl rokem zemřel manžel, že to zhorší její zdravotní stav. A musím mít čas na to, aby mi to mohla říct, aby se o to mohla podělit.

„Nejen proto je pro lékaře, stejně jako ředitele jedné z největších nemocnic v republice, důležité umět občas vypnout. Odpočívat a relaxovat, dobít baterky, obnovit kondici. Profesor Vladimír Palička sice souhlasně přikyvuje, ale jak předpokládám, nepřekonatelnou překážkou je čas.“

Odpočívám málo. Já bych se už vzhledem ke svému věku vůbec neměl takto honit. Víím, že to je manažerská chyba, že bych se tím neměl chlubit, což nečiním. Jenom konstatuju, že nechodím z nemocnice před šestou večerní a že jsem tady většinou i o víkendech. Když něco děláte poctivě, tak tím žijete. A vždycky na to doplácí rodina a odpočinek. Já mám naštěstí velmi dobrou rodinu s obrovskou podporou. Jak v manželství, tak u dětí a jejich rodin, takže ty chvilky odpočinku můžu trávit s nimi. Taky strašně rád čtu. Máme doma opravdu hodně knih. Vždycky, když vidím novou, kterou bych si chtěl přečíst, tak si ji koupím. Doma se mi to hromadí, že až jednou ... až budu mít čas. No, nevím. Čtu všechno. Rád si přečtu klasiku, humornou literaturu, dobrou detektivku, ty žánry střídám. Někdy jsem tak unavený, že si prostě potřebuju něčím „vymazat“ hlavu. Třeba

detektivka mě rychle vtáhne do děje a odvede od starostí, které momentálně mám. A někdy si zase strašně rád přečtu něco, co vede k zamyšlení. Opravdu hodně čtu. A když to jen trochu jde a je pěkné počasí, jezdíme s manželkou na kolech. K tomu je Hradec Králové ideální město. Bydlíme v Malšovicích, za pět minut jsme na kolech v lese. To je jedna z věcí, za kterou jsem městu a jeho vedení vděčný, že vybudovalo krásné stezky v lesích i pro nás, kteří už nepreferujeme žádné kopce. Ale krásně se projedeme, zrelaxujeme venku v přírodě. Občas nějaké to divadlo, koncert. Kondice je důležitá, i psychická.

„Křesťanství vždy považovalo péči o nemocné, ubohé a slabé za své poslání, za důležitou část své totožnosti. Biblické svědectví nacházíme u sv. Jakuba (Jk 5, 14–15). Sv. Matouš napsal, že Ježíš uzdravoval každou nemoc a každou chorobu (Mt 9, 35). Spolupráce Fakultní nemocnice a Královéhradeckého biskupství se traduje už roky. Tradici únorových návštěv v nemocnici založil arcibiskup Karel Otčenášek. Konají se v den svátku Panny Marie Lurdské, který byl z podnětu papeže sv. Jana Pavla II. vyhlášen roku 1993 Světovým dnem nemocných.“

Naše spolupráce je opravdu letitá. Pamatuji, že když nemocnici vedl docent Leoš Heger (1996–2009), nechal tady zřídit prostor, který jsme později nazvali meditační místností. Je univerzální, využít ho mohou lidé různých vyznání, stejně jako

ti, kdo se potřebují na chvíli usebrat. Musím říct, že naše meditační místnost je pacienti využívána.

Dobré vztahy s biskupstvím jsme měli i v době, kdy byl biskupem Dominik Duka. Já jsem v té době dělal děkana hradecké Lékařské fakulty Univerzity Karlovy a byl jsem rád, že dnešní kardinál Duka byl členem vědecké rady naší fakulty. Myslím, že duchovní rozměr do vědeckého života patří. Proto si také vážím názorů Marka „Orko“ Váchy, kněze, teologa, přírodovědce, pedagoga a spisovatele. Specializuje se na otázky evoluční biologie, lékařské a environmentální etiky. Cením si ale i jeho „Nevyžádaných rad mládeži“.

Ještě se vrátím k mému působení v čele Lékařské fakulty. Uvědomil jsem si v té době, že když nám Západ v době po listopadu 1989 tolik pomohl, je na čase to vrátit. A že bychom měli obrátit pozornost na východ nebo jih. Dohodli jsme se tehdy s biskupstvím, že přijmeme jednoho nebo dva studenty, kteří budou podpoření některou charitativní organizací, nejlépe církevního charakteru. Poplatek za studium jim odpustíme, budou studovat tzv. zadarmo. Aby měli čtenáři představu – studium medicíny je drahé. Zahraniční studenti, kteří tady studují v angličtině, platí řádově 300 tisíc korun ročně. Studium trvá šest let. To je 1,8 miliónu korun na jednoho studenta. Dopadlo to a mnoho let jsme tady potom měli řádové sestry z Indie. Bydly v Novém Adalbertinu, a když dostudovaly, vrátily se jako lékařky do svých misijních úkolů v Indii. Myslím, že to bylo velmi dobré. Prospěšné a správné. To je jeden příklad spolupráce, na který moc rád vzpomínám. Dodnes se občas vídám s panem kardinálem. Občas, a já bych rád častěji, se sejdu se současným biskupem Janem Vokálem. Ať už u příležitosti Dne nemocných nebo při jakémkoliv jiném setkání. Pro mě je to vždy úžasné potěšující. Povzbuzující.

77 Nemocný člověk potřebuje samozřejmě především odbornou lékařskou péči. Přicházejí ale okamžiky, kdy potřebuje „jenom“ podržet za ruku.

A těch okamžiků není málo. A možná jich bude více a více. Medicína pokročila do nebývalých možností a technologií. Prodlužujeme životy, léčíme „neléčitelné“ nemoci. Příkladem budiž profesor Josef Koutecký, zakladatel dětské onkologie v ČR. Velmi si ho vážím, rád s ním vždy mluvím. Od něho vím, že v minulosti, když přicházely děti se zhoubnými onemocněními, tak jich umíralo 80–90 procent. Dneska jich lékaři 80–90 procent zachrání tak, že celý život prožijí v naprosto normální kvalitě. To je obrovský úspěch. Ale jsou choroby, které takhle řešit neumíme. Patří k nim vedle zhoubných nádorů mozková postižení, všechny ty senilní demence, Alzheimerova choroba.

77 Vyrovnaní se s nemocí je důležité, přijetí nevyhnutelného stavu. Nikdo z nás není nesmrtelný.

Prodlužujeme život, ale ne vždy dokážeme zachovat jeho kvalitu. To je jeden z velkých problémů budoucí medicíny, protože kvalita života je strašně důležitá. Patří do ní i to, že občas je potřeba někoho držet za ruku. Nejdražší dostupné léky nejsou všechno. Také technicky dokáže dnes medicína strašně moc. Ale začíná nám trochu chybět ten druhý aspekt. Protože přibývá lidí, kteří budou potřebovat víc i tu duševní oporu. S člověkem, který je duševně vyrovnaný, se mnohdy lépe spolupracuje. Ukotvený člověk ví, že život s sebou nese jenom radosti, ale také strasti. Složitě situace nevnímá jako křivdu. Proč zrovna já? To vyrovnaní se s nemocí je důležité, přijetí nevyhnutelného stavu. Nikdo z nás není nesmrtelný. Nemohu očekávat, pokud mně je 95 let, že dostanu nové srdce, a vrátím se do mladých let. Čísla o stárnutí populace jsou neúprosná. 3,8 miliónu obyvatel u nás je starších 50 let. Skoro 1 milión je starší než 70. Podle demografických předpovědí bude v roce 2050 většina obyvatel naší republiky starší 50 let. Čtvrtina lidí více než 70 let. Mnoho lidí přitom trpí chorobami, které nejsou léčitelné, ale je

třeba je řešit tak, aby zůstala zachovaná kvalita života, když už dostali šanci tady být. Na pojem paliativní péče si zvykáme pomalu a špatně, ale budeme muset. Jde o důstojnost člověka.

77 Než se rozloučíme, dovolím si citovat ještě jeden výrok profesora Vladimíra Paličky. Před svým jmenováním do funkce ředitele Fakultní nemocnice Hradec Králové řekl: „Vždy jsme patřili k vlajkovým lodím českého zdravotnictví a já udělám vše pro to, abychom v této flotile měli i v budoucnu velmi dobré postavení.“

Pořád to platí. Naše nemocnice je s pěti tisíci zaměstnanci největším zaměstnavatelem v kraji. Velmi si vážím toho, že tuto funkci mohu vykonávat. Nese s sebou úžasné radosti. Když vidíte, že jsou tady zaměstnanci, kteří obětavě pracují. Když někomu pomůžeme, to je obrovská radost. Těší mě děkovné dopisy, které chodí. To je nejvíc, co může být. Spokojený pacient většinou nepíše, proto si těch dopisů velmi vážím, a všem pisatelům odpovídám. Jejich autoři děkují nejen za to, že jsme jim zachránili život, dítě, manžela, tatínka. Že pacient přivezený s mozkovou příhodou se vrací do normálního života, ale že jsme se o něj také dobře starali. Že na něj byly sestřičky hodné, že s ním pan doktor dobře mluvil, že i paní uklízečka byla moc příjemná. To všechno patří ke kvalitní medicíně a já na to všem odpovídám, že si toho strašně vážím. Že se snažím vést nemocnici tak, abychom poskytovali super kvalitní zdravotnickou péči na obrovsky lidské úrovni. K té odpovědnosti patří nejen to, že se spousta věcí podaří, ale taky to, že se některé věci prosazují těžko a hůř. Není všechno vždycky ideální a nejde úplně všechno, čeho by chtěl člověk dosáhnout. Nemáme dost lékařů, nemáme dost sester, nemáme dostatek personálu. Potřebovali bychom opravit nějaké budovy a další postavit. I to patří k povinnostem vedení nemocnice a peníze jsou, bohužel, pořád na prvním místě. Ale dobrá mysl a dobrá duše by nás měly ovládat, to bych byl moc spokojený. To je pro mne největší motivací.

ZA POKLADY BROUMOVSKA

Hudební festival v kostelích Broumovska

1. 5. – 31. 8. 2019

29. 6. BROUMOV
KLÁŠTERNÍ KOSTEL SV. VOJTĚCHA
Solisté a orchestr Národního divadla
v Praze

6. 7. POLICE NAD METUJÍ
KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE
Smyčkový orchestr Intercamerata
Jakub Bokun – dirigent (Polsko)
Magdaléna Jakubská – saxofon

13. 7. MARTÍNKOVICE
KOSTEL SV. JIŘÍ A MARTINA
Laureáti Mezinárodní soutěže
Broumovská klávesa 2019
Jan Schulmeister – klavír
Arthur Coatalen (Francie) – klavír

20. 7. ŠONOV
KOSTEL SV. MARKÉTY
Duo Aliada (Rakousko)
Michal Knot – saxofon
Bogdan Laketic – akordeon

27. 7. VIŽŇOV
KOSTEL SV. ANNY
Stamicovo kvarteto
Petr Nouzovský – violoncello
Kristina Fialová – viola

3. 8. BROUMOV
KLÁŠTERNÍ KOSTEL SV. VOJTĚCHA
Zuzana Ržouňková, Martin Sokol – lesní roh
Martin Šrejma – tenor
Zdeněk Klauďa – dirigent
Orchestr L'Armonia Terrena

10. 8. BEZDĚKOV NAD METUJÍ
KOSTEL SV. PROKOPA
Lektoři Letních hornových kurzů:
Ricardo Matosinhos (Portugalsko),
Zuzana Ržouňková, Jan Vobořil,
Martin Sokol – lesní roh
Jana Goliášová – klavír

17. 8. OTOVICE
KOSTEL SV. BARBORY
Jiří Vodička – housle
Martin Kasík – klavír

24. 8. TEPLICE NAD METUJÍ
KOSTEL SV. VAVŘINCE
Duo Bubreg
Márton Bubreg – saxofon
Bence Bubreg – klarinet
Linda Bubreg – Dobay – varhany

31. 8. BOŽANOV
KOSTEL SV. MÁŘI MAGDALÉNY
Eva Urbanová – soprán
Moravské klavírní trio

Eva
Urbanová

Začátky koncertů vždy v 18 hodin. Vstupné dobrovolné, výtěžek putuje na pomoc kostelům.

HLAVNÍ PARTNEŘI

VÝZNAMNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

HUDEBNÍ PARTNEŘI

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI

POŘADATEL

www.zapoklady.cz

[zapokladybroumovska](https://www.facebook.com/zapokladybroumovska)

18. SVATOANENSKÉ ZAHRADNÍ SLAVNOSTI

ANEŽ SLAVNOSTI
BEZ BARIÉR

27. 7. 2019
od 10:00

Domov sv. Josefa
Žireč, Dvůr Králové nad Labem

kostel sv. Anny
mše svatá

loutkové divadlo
Vít'a Marčík a syn

písničkářka a frontman Oborohu
Eva Henychová
Slávek Klecandr

folk a country
Malina Brothers

městský folklór
Klapeto

classical crossover

DAVID DEYL

zvonkový klavír
Václav Uhlíř

baroko z Drážďan
Sempre rubato

k tanci i poslechu
Sníh v džungli

alternative-rock
Poslední Lež

kouzelnické duo
Duo Radek a Simona

programem provází
Josef Mádle

doprovodný
program

Promítání filmu Petra Jančárka, flašinetář Roman Prouza,
atrakce pro děti, sirupy Camellus, Café Damián, jarmark řemesel
a chráněných dílen, putovní výstava Cesta proměny, cyklomuzeum 10 Kč

akci podporují

Dvůr Králové nad Labem

Záštitu převzal
Pavel Bělobrádek
poslanec PČR

vstupné plné 130 Kč, snížené 70 Kč, rodinné 270 Kč, ZTP zdarma

Pořádá Domov sv. Josefa, jediné zařízení pro nemocné roztroušenou sklerózou v ČR. 100% výtěžku bude použito v souladu s účelem veřejné sbírky, oznámené Krajskému úřadu v Hradci Králové ze dne 8. 7. 2015

www.domovsvatehojosefa.cz

www.arealizirec.cz

Radost být knězem – a něco ke kněžským přesunům...

Před třiceti lety...

Byl to zvláštní pocit, když nám v únoru 1989 kardinál Tomášek v katedrále sv. Víta v Praze uděloval jáhenské svěcení a v červnu téhož roku nás v Královéhradecké katedrále Svatého Ducha biskup Lebeda vysvětil na kněze. Byly poslední měsíce totality – v to jsme mohli možná doufat, ale nemohli jsme to vědět. Nicméně nikdo z nás netušil, co vše nás čeká, jaké dobrodružství nám Pán Bůh připravil. Kněžskou službu totiž vnímám jako skutečně originální, jedinečné přátelství s Bohem, jehož lásku se snažíme po celý život a naprosto rozličnými způsoby předávat lidem.

Dobrodružství s Bohem

Bůh se ve svém přátelství a lásce k nám nenechává zahanbit. Rád často připomínám, že snad není zajímavější a dobrodružnější povolání, kde by se člověk dostal služebně do prostředí jako je porodnice, LDN, psychiatrie, protialkoholická léčebna, Senát ČR, záchytka, domov důchodců, věznice, různé školy, kněžský seminář, okresní soud, středoškolský internát, klášter nebo úřady všech možných druhů. Kněz je poslán, aby komunikoval s bezdomovci, s velmi dobře situovanými, ba urozenými lidmi, jednat s vlivnými i zdánlivě bezvýznamnými, být jimi obdivován i moci jim něco dát.

Kněz poznává lidi ve víře v Boha tápající, někdy i skomírající, víru ztrácející i hledající nebo nalézající a opravdu v ní žijící.

Kněz je povolán k tomu, aby byl k dispozici jak lidem zrovna narozeným, tak umírajícím (tam je to snad nejdůležitější), dětem, mládeži i dospělým, či seniorům. Nikdo není z tohoto seznamu vyňat, ani křesťan jiné církve nebo ateista, muslim nebo komunista, gay nebo transsexuál. Zvláště lidé na okraji, trpící, nemocní, opovrhovaní,

by měli být středem našeho zájmu. Papež František to připomíná víc než jasně.

Ekvádor mezi povoláními

A tak mohu dosvědčit, že se mi za ty roky podařilo předat Boží požehnání nejen manželům, budoucím maminkám, seniorům nebo dětem na začátku školního roku, či rodinám a domácnostem, kde před tím cítili působení Zlého, ale žehnal jsem třeba kamión, hasičský vůz nebo domácí zvířátko.

Jako kněz jsem mohl na svých cestách slavit mši svatou v kapličky v mexické vesnici s místními obyvateli, na kameni pod bájným Kazbekem v Gruzii, na útesu u Rudého moře v Egyptě, v Simienských horách v Etiopii, u melchitů v Íránu nebo maronitů v Libanonu, s maďarským knězem v Srbsku nebo s karmelitány v západní Indii, v poušti pod Chorebem na Sinaji nebo v amazonské džungli v Ekvádoru, dokonce i u nemocničního stolku, kde mne místo varhan doprovázel sousedem sledovaný televizní rozhovor s prezidentem Zemanem, či na přírodním oltáři u sester v Šonově u Nového Města. Kdybych nebyl knězem, těžko bych mohl něco takového zažít. Kdo chce dobrodružství, v kněžství ho může mít.... Říká se, že zemí s největší přírodní diverzitou (pestrostí) je jihoamerický Ekvádor. Myslím, že kněžství je takovým „ekvádorem“ mezi povoláními.

Ale jistě nejde jen o dobrodružství. Jde o Boží povolání, kde Pán zve k zasvěcení pro Boží království a pro službu Bohu i lidem. A v tom je naplnění i velká radost.

Je u nás málo kněží?

Je málo Božích povolání? Těžko říci. Ale na počet věřících a ve vztahu k jiným zemím, je kněží u nás dost. Nedávno jsem slyšel svědectví jihočeského kněze Josefa Prokeše

o jeho cestě do již zmíněného Ekvádoru. Poznal tam dva kněze, kteří musejí zvládnout asi 250 funkčních kostelů s mnoha věřícími. Za dva roky jejich působení v této oblasti sloužili zatím asi v polovině z nich, víc nestačili, ale víra tu žije, i když farníci mají kontakt s knězem velmi vzácný. Myslím, že něco takového bychom se měli učit také. Oni tam nenařikají, nerezignují, ale víru prostě žijí, jak mohou....

S velkou pravděpodobností se potřebojeme připravit na změny v pastoraci i my. Bude to těžké, ale ozdravné.... Chce to otevřenost k Duchu svatému, odvahu se něčeho vzdát a něčemu jinému se otevřít.

A ty každoroční kněžské přesuny? Když jsem začínal před 30 lety, říkal jsem si naivně – biskup zavelí a já jdu – v čem je problém? Není to tak jednoduché. Pokud si kněz s lidmi porozumí, bolí to jeho i farníky. Jistě má kněz právo o změně s představeným diskutovat. Ale jsme na cestě a nesmíme ulpět na ničem a na nikom, kromě Krista. Je to náročné, ale nakonec je to k dobru. Upřímně řečeno, občas si věřící od nás kněží oddychnou a těší se na nového, podobně to má někdy kněz s farností. Jsme lidé....

Modleme se ve farnostech za dobrého kněze, a pokud nám ten náš nesedí, modleme se, aby se stal dobrým a chovejme se my k němu také dobře. Stejně tak to platí ve vztahu kněze k farníkům. Modleme se i za vedení diecéze, aby měli pomoc Ducha svatého k moudrému rozhodování a my kněží, abychom dokázali biskupovo přání přijmout jako Boží vůli. Ostatně jsme to kdysi tak nadšeně slibovali. Sv. Terezie z Ávily k tomu říká, že když poslechla, nikdy se nezmýlila....

Všem Vám přeji krásné prázdniny!

S požehnáním P. Jan Linhart)

Hospic Duha, příběh naplněné naděje

Člověk 21. století často umírá sám. Leží ve špičkové nemocnici, kde pracují špičkoví odborníci. Umírá obklopen přístroji, které monitorují jeho životní funkce. Každou chvíli někdo neosobně vstoupí na pokoj, doplní léky, zapíše údaje. Vizita bývá rychlá, téměř beze slov. Co za dramata se ale odehrává na pokojích umírajících lidí? Jaké mají touhy a přání? O čem s námi chtějí hovořit?

Všude kolem mě jsou samé hadičky, zdi mají bílé kachličky a plenta mě dělí od druhého pacienta. Pravidelný rytmus dýchacího přístroje mi dodává potřebný počet vdechů i výdechů a uklábává mě do postupné apatie. Přesto se budím ze snů či reality, sám vlastně nevím, zda bdím či

spím. Jak dlouho jsem neviděl své blízké? Nepamatuji si. Ano, přišli jednou, dvakrát...a jen rozpačitě postávali u lůžka, „nechtěli mě rušit“. Ale já ještě žiji, jsem člověk a mám své potřeby a přání. Jen se mi zdá, že je nikdo neslyší ani nevidí. Prý jsem neperspektivní, slyšel jsem

ještě zašeptat zdravotní sestru. Raději zavírám oči a toužím rychle usnout. „*Na šestce je exitus*,“ říká sestra. Mechanicky a rutinně odstraňuje vstupy ze zesnulého, už jen tělo popsat a zabalit. „*Ať už je konec služby*,“ slyším ji říkat vyprahlým hlasem. „*Zrovna u něho jsem nechtěla*

Šířit dobrou myšlenku hospicové péče

Přestože je Duha poskytováním služeb omezena regionální dostupností, svého původního cíle – prosazovat širokou dostupnost domácí hospicové péče – se nevzdala. Jana Sieberová dál neúnavně jezdí po celé ČR a přednáší, proč je důležité, aby se společnost starala o své umírající. V posledních dvou letech byla též několikrát pozvána na Slovensko. Návštěvy ale jezdí i do Duhy, ať se již jedná o existující hospice nebo službu teprve vznikající, jejíž zakladatelé hledají inspiraci. Někteří hosté však přijedou do Duhy i „jen tak“, aby se podívali, jak to vše funguje v praxi.

Ani po deseti letech úředních bojů není domácí hospicová péče stále proplácena zdravotními pojišťovnami. Domácí hospic Duha existuje díky darům a dotacím. V tomto příběhu proto není možné opomenout všechny ty „neviditelné“ dárce a sponzory, kteří z pozadí umožnili deset let existence celé služby. Zapomenout

však nelze ani na nespočet dobrovolníků, kteří během let nezištně přispěli Duze svým volným časem a různou výpomocí. Pomoc však představovalo i dobré slovo. Ne vždy se existence Duhy setkala všude

s pochopením. Jana Sieberová se nakonec rozhodla toto vše sepsat. Celý příběh Domácího hospice Duha, se vším dobrým i zlým, co ho na cestě potkalo, vydalo Nakladatelství Triton.

📌 Zdravotní personál najezdí za svými pacienty tisíce kilometrů

Ⓢ Královéhradecký biskup Mons. Dominik Duka žehná základní kámen domácího hospice

Ⓢ První prostory se nakonec našly ve zchátralém pavilonu Městské nemocnice v Hořicích

být. Poslední dny mě stále chytal za ruku, jako by snad něco chtěl...

Po službě v nemocnici, kde pracuji tolik let, jsem stále více unavená. Burcuje mě svědomí, chci spát, ale spánek nepřichází. Další smrt, moje vlastní bezmoc a medicínská prohra. Nakonec trhaně usínám, ale zdají se mi sny o nemocném, který si přál jít domů. Říkal mi to se stínem smutku. Ve chvílích volna jsem u něho občas sedávala a snažila se rozpoznat, co si přeje. Lékaři mi tvrdili, že domů v žádném případě nemůže, prý je jeho stav vážný. Ale vždyť to není pravda, bouřím se ve

svém nitru. Mohl být doma, jeho manželka a děti o tom uvažovaly... Kolik takových podobných smutných konců jsem prožila se svými nemocnými, si už ani nepamatuji. Kolik ale skutečné bolesti a nepochopení zažívají ti, kteří jsou konfrontováni s nezájmem zdravotníků a bývají jen číslem diagnózy? Chtěla bych z nemocnice odejít.

...

Zásadní moment, který ukončil touhu nalézt nové místo pro můj život, nastal jednoho pátečního dopoledne. Lékař, který byl hlavním operátorem, během plánovaného operačního programu odešel na

hodinu anglického jazyka. Zůstala jsem na operačním sále sama s mladou ženou, které měl být vyoperován zhoubný nádor. Hluboce jsem se otrásla studem. Nemocná plakala a vyprávěla o životě s rakovinou, o strachu ze smrti a o touze žít. Měla doma dvě malé děti, o které se sama starala. Tato hodina se ukázala jako nejzásadnější moment mého života. Definitivní hospic. Rozhodnutí opustit nemocnici po 25 letech služby v létě roku 2008 přišlo lehce a prostě.

(úryvek z knihy Jana Sieberová: Hospic – příběh naplněné naděje)

Ⓢ S rostoucím počtem pacientů a širším hospicovým týmem, vyvstala nutnost větších prostor. Duha se tak rozhodla zrekonstruovat i druhou polovinu nemocničního pavilonu. Krom nových kanceláří mohla vzniknout i velká společenská místnost na setkávání a hospicová kaple. Kaple byla zasvěcena Panně Marii Bolestné. Panna Maria trpěla na duši, když sledovala svého nejbližšího – svého syna Ježíše Krista – jak ho životní cesta vede až k umučení na kříži. Pro matku nemůže být horší pohled, než sledovat mučení a zabití vlastního dítěte. Pacienti hospice neumírají na kříži, jejich „křížem“ je jejich onemocnění. Pro jejich nejbližší je „křížem“ doprovázet je na této cestě ke smrti. A „křížem“ je i následný život pozůstalých, kteří se musí se zásahem smrti vyrovnat. Proto kaple Panny Marie Bolestné.

Jana Sieberová opustila svoji profesi zdravotní sestry se záměrem zřídit pro umírající domácí hospic. V roce 2009 zaregistrovala společně se svým manželem Pavlem Sieberem Hospicové občanské sdružení Duha, které dnes již znáte pod názvem Domácí hospic Duha, o.p.s. Zakladní kámen nového domácího hospice přijel požehnat tehdejší královéhradecký biskup Mons. Dominik Duka.

„A co je to vlastně ten hospic?“, ptali se lidé. Duha byla totiž prvním domácím hospicem v Královéhradeckém kraji a jedním z minima domácích hospiců v celé ČR. Jana Sieberová, zakladatelka hořické Duhy tak kromě poskytování zdravotní péče pacientům musela začít i se svou přednáškovou činností.

Domácí hospicová péče poskytuje zdravotně-sociální služby umírajícím pacientům přímo v jejich domovech. Přesto bylo nutné pro nový domácí hospic získat nějaké zázemí a vytvořit strukturu celé služby. Prostory se nakonec našly ve zchátralém pavilonu Městské nemocnice v Hořicích. Bylo však třeba provést jejich kompletní rekonstrukci. Dále bylo třeba získat základní zdravotní pomůcky a zdravotnický materiál. Jana Sieberová tehdy poskytovala veškerou domácí hospicovou péči sama.

Duha v té době již měla jasný cíl: sloužit umírajícím a doprovázet je v jejich

poslední etapě života. Svoji podobu a cestu však teprve hledala. Bylo mnoho snů, které se během let podařilo uskutečnit a také některé, od kterých se zcela upustilo. Jedním z nich bylo zřízení lůžek pro pacienty.

**” Jsem svědkem zázraku
zrození poctivě
žitého společenství
hospicového týmu,
které se pro mnohé
stává opravdovou
školou společenství
a duchovní rodinou.**

Bylo nutné veřejnost seznámit s krutou realitou. Hospic není cosi jako civilnější domov důchodců a rakovina v terminálním stádiu se netýká pouze seniorů. Umírají i dvacetiletí, třicetiletí... Bez ohledu na věk však provázela všechny tyto umírající stejná otázka: proč se jim dosud nikdo nevěnoval? Nicméně, ne všude nalezla nová služba pochopení. Mnozí považovali (a někteří dodnes považují) zařízení LDN za dostačující prostředí pro péči o umírající nebo předkládali jako protikladné návrhy uzákonění eutanazie. Duha tehdy bojovala na všech frontách a k dispozici měla většinou pouze lidské odhodlání a touhu pomáhat. O propagaci

hospicové myšlenky se začala starat také skupina dobrovolníků, která vymýšlela a organizovala různé doprovodné akce. Ty sloužily současně i jako možnost pro získání nějakých finančních prostředků. Až po dvou letech činnosti bylo možno uvažovat o přijmutí druhé zdravotní sestry na půl úvazku. Později byla též zřízena odborná sociální poradna pro nemocné a pozůstalé. Byla zřízena půjčovna zdravotních a kompenzačních pomůcek. Královéhradecké biskupství rovněž jmenovalo do funkce prvního hospicového kaplana, kterým se stal Mons. Pavel Rousek. Duha se pomalu začala rozrůstat a nabízet tak služby domácí hospicové péče v plném rozsahu. Tento stav trvá dodnes. Domácí hospic Duha v průběhu let poskytoval služby v dojezdové vzdálenosti 30 km od Hořic, což zahrnovalo více než 90 měst a obcí. Z oblasti Krkonoš se však začalo ozývat stále více žádostí o péči, kterou tamním pacientům však technicky nebylo možné poskytnout. Duha se proto rozhodla založit svoji pobočku ve Vrchlabí, kde zřídila nový samostatný tým zdravotních sester. Zázemí a prostory byly nalezeny na Římskokatolické faře Vrchlabí. Tato pobočka působí od roku 2016 a od roku 2018 zde funguje i odborná sociální poradna. Počet obcí, do kterých je Duha schopná dojíždět za pacienty, se tak navýšil na více než 150.

ze sborníku k 10. výročí
založení hospice Duha)

Je báječné procházet životem s někým, kdo nám věří

Jako dnes vidím chvíli, kdy jsem poprvé zažila Janu se záblesky nadšení v očích vyprávět o jejích velkých „hospicových“ plánech. Upřímně přiznávám, že vše se mi zdálo tak velkolepé a všeobjímající, že jsem i chvíli pochybovala, jestli je možné toto vše stihnout a zvládnout. Následovaly měsíce práce, každodenního přesvědčování o správnosti a smysluplnosti připravovaných kroků, o nutnosti existence zařízení hospicového typu v našem městě.

Určitě musím zmínit i nesmírnou podporu Janina muže Pavla. Dokázal, jak báječné je procházet životem s někým, kdo nám věří, podpoří nás a má nás rád, tajné přání nás všech žen. Dnes vidím, že bylo správné a šťastné mít velké a pro mnohé z nás snad nedosažitelné cíle, neboť věříme-li, že se věc podaří a uděláme-li vše možné i nemožné, nelze neuspět... Slovy se těžko vyjadřuje stav duše, ale za všechny z nás, kteří měli příležitost Tě, Jani, na cestě životem potkat, říkám s obdivem, úctou a pokorou – díky...

Hana Richtermocová)

(Věříme-li, že se věc podaří a uděláme-li vše možné i nemožné, nelze neuspět...)

Hospic mi nedá spát...

Jsem součástí týmu a zároveň vidím i zvenku jeho růst, náročnost, pochopení i nepochopení, zápas i zvláštní duchovní radost ze služby. Řekl bych, že hořický hospic vykročil do neznáma a prošlapává cestu navzdory a napříč systému a okolnostem. To mě stále fascinuje a nenechává na pokoji. V této „laboratoři

doprovázení“, kde se v malém, a právě tím pečlivěji, pečuje o pacienty v terminálním stádiu, pozoruji mimořádnou odbornou zdravotní a sociální zkušenost a to na pozadí blízkosti a vznikajícího přátelství mezi hospicovým týmem, rodinou a nemocným. Jsem si jist, že v těchto láskyplných vztazích, které se na základě

hospicové péče obvykle uskuteční, je zřetelně, anebo nějak tajemně přítomen Bůh. On se pak stává světlem jak pro ošetřující, tak i pro umírající a jejich blízké. Tato zkušenost komplexní péče, která je typická oním „mít čas a duchovně doprovázet“ se jeví tak silná, že přitahuje, stává se modelem a tak se postupně vytváří síť hospicové péče tohoto typu. Velmi mě zaujalo svědectví studentky, která po několikadenní praxi napsala: „Dozvěděla jsem se, že duše člověka je jedna z nejdůležitějších věcí a že je potřeba ji také před smrtí ošetřit a většinou lidem, kteří umírají sami v nemocnici, duši nikdo neošetří. Dozvěděla jsem se, že euthanasie není dobrá věc, člověku totiž může uniknout tolik důležitých věcí, které ještě může vykonat. Dozvěděla jsem se, že lidé jsou nejhezčí před smrtí, protože jsou upřímní a nemusí nic skrývat, jednoduše odkrývají své vrstvy, které postupně opadnou a za těmito padajícími vrstvami se nacházejí jejich duše a z nich plynou otázky, na které by se mělo odpovídat.“

Jsem prostě svědkem zázraku, zázraku onoho ANO, které vyslovila mladá žena se svým manželem, zdravotní sestra Jana, kolem které vyrostlo toto dílo domácího hospice. Jsem svědkem zázraku zrození poctivě žitého společenství hospicového týmu, které se pro mnohé stává opravdovou školou společenství a duchovní rodinou. Jsem přesvědčen, že s podporou širšího společenství, které se kolem hospice vytvořilo, tento hospic je dostatečně vybaven pro svoji práci, jak ve svých jednotlivcích, tak i jako celek.

Přeji hořickému hospici vytrvalost na této cestě. Přeji mu, aby udržel latku, kterou nastavila jeho zakladatelka. Přeji mu jistotu v tom, že „všechny kříže jsou jen jeden kříž“ jak to napsal básník. Přeji mu onu zvláštní nepochopitelnou jásavou radost, radost z doprovázení duší do Boží náruče. Velmi si považuji, že jsem něco z této zvláštní radosti okusil.

Pavel Rousek)

biskupský vikář pro diakonii,
hospicový kaplan

Nic není v hospici nemožné...

Když jsem navštívila hospic asi před čtyřmi roky, vzpomínám si dobře na první pokoj. Mladá, 34letá žena s pokročilým onkologickým onemocněním na lůžku. Kolem dokola spící kamarádky ve spacáku na zemi. Bylo ráno, z nemocnice jsem byla zvyklá – teploměry, koupel, atd. Kolegyňka sestřička: „Pssst, ještě spí, za M. přijely kamarádky z práce, v noci toho moc nenaspaly, pořád si měly co povídat. Necháme je, Jani, spát.“ Nic není v hospici nemožné...

V lednu letošního roku mě pozvala MUDr. Svatošová do hospice v Litoměřicích. Mezi dveřmi nás vítal pacient na vozíku. Na klíně měl svého psíka. „Nebojte se, pohladte si jí, je hodná, nekouše, říkal nám“. Fenka bydlela v pokoji svého pána. Do poslední chvíle ho neopustila. Personál se s láskou staral o pacienta i o fenku. Pravidelně jí venčil. Dnes má nový domov, u jedné sestřičky. Do útulku jí nedaly. Nic není v hospici nemožné...

Jana Sieberová, 21. 9. 2009)

O Duze ještě uslyšíme

Nestává se mi to každý den, ale občas se mi to stane. Prostě se slyším, jak pronáším výrok, o kterém bezpečně vím, že se nezrodil v mé hlavě, určitě jsem ho nepromýšlela, nepřipravovala, nezformulovala do slov, a vlastně ani nevím, jestli si za ním můžu stát. Nejsem prorok, nejsem ani duševně nemocná a neumím si to jinak vysvětlit (teď to asi vyzní trochu troufale) než tak, že si moje mluvidla Někdok vyšší v té chvíli vypůjčil a použil.

Dobře si vzpomínám, že se mi to stalo v hořické Duze, na chodbě před kaplí, v přítomnosti otce biskupa Josefa Kajneka, ten den, kdy jim tu kapli přijel vysvětit. Slyšela jsem se, jak suverénně tvrdím „o Duze ještě uslyšíme“, ale co konkrétně to bude znamenat, o tom jsem tehdy samozřejmě neměla nejmenší potuchy. Život domácího hospice Duha sleduji od jeho prenatalního období, tedy více než

Bohoslužba v hořickém kostele Narození Panny Marie při desátém výročí založení Duhy

Duha – kontakty

Fakturační údaje:
Domácí hospic Duha, o.p.s.
IČO 26561433

Čsl. armády 1815, 508 01 Hořice

Číslo účtu : 229308919/0300

web: www.hospic-horice.cz
kontaktní e-mail:
hospic-horice@seznam.cz

Sídlo zařízení:
Centrum domácí hospicové péče
Riegrova 655
(areál Městské nemocnice)
508 01 Hořice
tel. 493 586 363

Domácí hospicová péče
tel. 773 652 844

Sociální poradna
tel. 739 912 781

Půjčovna pomůcek
733 741 594

deset roků. S mírnou nadsázkou mohu říct, že vím o všem, co se tam za ty roky kdy šustlo. Snažím se celý tým na dálku doprovázet, sdílet s ním radosti i bolesti, modlíme se navzájem za sebe, máme se upřímně rádi. Mohla bych tu chválit jednotlivé členy týmu, nebo všechny dohromady, ale tuhle roli přenechám rodinám, kterým Duha v nelehké situaci posloužila.

Za sebe bych zde chtěla vyzdvihnout to, v čem je hořická Duha ve srovnání s ostatními dobře sloužícími hospici naprosto výjimečná a jedinečná. Budete-li ji hodnotit podle počtu pacientů, zjistíte, že patří mezi ty menší, což je dáno tím, že působí v Hořicích a ne v Praze nebo v krajském městě. Budete-li ji hodnotit ne podle kvantity, ale podle kvality odvedené práce, zjistíte, že patří mezi ty nejlepší. Ale to pořád ještě nevypovídá nic o její výjimečnosti a jedinečnosti. Někdo přece první být musí. Duha se těší velké Boží přízni a mimořádnému Božímu požehnání – jak jinak si vysvětlit, že žije a rozrůstá se už deset let, a to, světe div se, bez smlouvy se zdravotními pojišťovnami. Tuhle skutečnost nazývají

zázrakem i ateisté, a nevěřicně nad tím kroutí hlavou, jak je to možné.

Ale to pořád ještě není všechno. Duha je kvasem! Kvasem v tom nádherném biblickém slova smyslu – dokázala prokvasit „hory mouky“ na desítkách míst Čech a Moravy, dokonce i na Slovensku, vyzvat k následování mnoho zdravotníků i nezdravotníků a její jméno je, obrazně řečeno, zlatým písmem vyryto na základních kamenech mnoha domácích hospiců. Ty Duze vděčí za velkoryse a nezištně předávané know how, za praktické zkušenosti i trpělivé naslouchání a doprovázení v těžkých začátcích i v dalších letech služby. Záměrně jsem se zde vyhnula jmenování a chválení jednotlivců, protože svůj díl na tak obdivuhodném díle mají všichni: pracovníci Duhy, ale také jejich věrní podporovatelé – nejen dárci a sponzoři, ale a dobrovolníci a modlitebníci.

Věřím, že Duha je domem na skále a že o ní uslyšíme ještě víckrát. Kéž jí Bůh i nadále žehná!

MUDr. Marie Svatošová)

Paliativní péče u onkologických pacientů

Zhoubné nádory představují nejen jednu z největších výzev současné medicíny, ale i závažný celospolečenský problém. V roce 2016 bylo do Národního onkologického registru ČR nově nahlášeno celkem 96 500 nádorů. Výskyt nových nádorových onemocnění (incidence) se každoročně zvyšuje o 2%. Na zhoubný nádor zemřelo v roce 2016 27 261 pacientů. Přes zvyšující se incidenci úmrtnost na zhoubné nádory stagnuje nebo dokonce mírně klesá. I tak zůstávají nádory druhou nejčastější příčinou úmrtí v ČR po onemocněních srdce a cév.

Nejčastějším diagnostikovaným onkologickým onemocněním jsou nádory kůže. Mají však vynikající prognózu a na úmrtnosti na nádory se podílejí minimálně, proto se obvykle z epidemiologických analýz vyřazují. Mezi další nejčastější diagnózy patří zhoubné nádory tlustého střeva a konečníku, zhoubné nádory prostaty u mužů, zhoubné nádory prsu u žen a zhoubné nádory plic. Tyto případy tvoří asi třetinu nově zjištěných zhoubných novotvarů.

Na vzrůstající incidenci zhoubných nádorů se výrazně podílí stárnutí populace, protože riziko nádoru stoupá s věkem. V současné době na populaci starší 70 let připadá 41% incidence a 50% úmrtnosti na nádory.

Pozitivní trend v úmrtnosti na nádorová onemocnění ovlivňuje diagnostika v časnějších stádiích, lepší organizace protinádorové léčby (např. vznik Komplexních onkologických center v roce 2005) a zlepšování diagnostických a terapeutických metod. Důležitou roli hrají screeningové programy zaměřené na včasnou diagnostiku nádorů prsu, děložního hrdla a nádorů tlustého střeva, jejichž cílem je odhalení malých nádorů dříve, než začnou působit obtíže a dokud mají vysokou šanci na vyléčení. Dovolil bych si využít této příležitosti a apelovat na co nejširší účast na screeningových programech, je to velká příležitost vyhnout se riziku úmrtí na nádor. Zlepšení výsledků onkologické léčby se opírá o síť komplexních onkologických center, která mají garantované technologické i personální vybavení i zkušenosti s léčbou zhoubných nádorů. U řady diagnóz došlo v posledních 10 letech k výraznému zlepšení naděje na vyléčení (nádory prsu, prostaty, tlustého střeva a konečníku, oblasti krku, zhoubná onemocnění krve tvorné tkáně) nebo alespoň prodloužení života (nádory ledvin, pigmentové nádory kůže). U jiných však výsledky zůstávají špatné (slinivka břišní, zhoubné nádory mozku).

V současné době celosvětový intenzivní a bohatě financovaný výzkum přináší

zdokonalování chirurgické léčby, nové, účinnější a šetrnější techniky v léčbě zářením a léky fungujícími na jiných principech, než konvenční chemoterapie (cílená biologická léčba, imunoterapie).

Přes veškeré dosažené pokroky však onkologická léčba asi u poloviny pacientů selhává a není v silách medicíny je vyléčit. Důvodem může být vytvoření rezistence na léčbu, příliš velký rozsah nádorového postižení, špatný celkový stav, přítomnost dalších interních nemocí. Radioterapie či chemoterapie přestává být přínosem a naopak jejich vedlejší účinky zhoršují utrpení. V těchto případech je indikována léčba paliativní. Cílem paliativní léčby je zvyšování kvality života pacientů a jejich rodin. Spočívá v tišení fyzických obtíží (bolest, dušnost, chudokrevnost, podvýživa) a řešení problémů psychických, sociálních a duchovních.

Obecná paliativní péče je poskytována zdravotníky v rámci jejich jednotlivých odborností. Jejím základem je identifikace a řešení problémů významných pro kvalitu života individuálního pacienta, tj. léčba symptomů onemocnění, citlivá komunikace s pacientem a jeho rodinou, organizační zajištění péče, včetně využití možností specializované paliativní péče. Specializovaná paliativní

Jana Sieberová: Hospic – příběh naplněné naděje

Silný a inspiřující příběh zdravotní sestry, která se vzdala kariéry na špičkovém klinickém pracovišti a bez koruny v kapse se pustila do budování mobilního hospice. Osobní svědectví se prolíná s dramatickými

osudy pacientů a jejich rodin i historií budování Domáčího hospice Duha v Hořicích.

Kniha vypráví o smrti a zázracích. Záznaky se dějí nejen v Duze samotné, ale především v duších jednotlivých protagonistů – umírajících pacientů i těch, kdo je v závěru jejich pozemské pouti odborně a s velkou láskou doprovázejí. Kniha může čtenáře inspiřovat a také zbavit zbytečného strachu ze smrti, protože

nejvíce se obvykle bojíme toho, o čem nic nevíme.

K vydání knihu doporučili kardinál Miloslav Vlk (autor předmluvy) a MUDr. Marie Svatošová, zakladatelka hospicového hnutí v ČR, která napsala doslov.

Jana Sieberová, Hospic – příběh naplněné naděje. Nakladatelství Triton, rok vydání 2016, 126 stran.

péče je poskytována týmem odborníků se specializovanou způsobilostí v oblasti paliativní péče. Specializovaná paliativní péče zahrnuje zařízení domácí paliativní péče (domácí, případně mobilní hospic), hospic, oddělení paliativní péče v rámci lůžkových zdravotnických zařízení, specializované ambulance paliativní péče (včetně např. ambulance bolesti či nutriční ambulance), konziliární tým paliativní péče v rámci zdravotnického zařízení, denní stacionář paliativní péče a specializované porady a tísňové linky.

Na Klinice onkologie a radioterapie Fakultní nemocnice (FN) a Lékařské fakulty Hradec Králové je rozhodnutí o ukončení aktivní protinádorové léčby a indikace paliativní péče týmové a probíhá buďto na klinických indikačních seminářích nebo na velké vizitě. Velmi citlivě je sdělení tohoto rozhodnutí pacientovi. Často je nezbytná intervence klinického psychologa zaměřená jak na pacienta, tak na jeho rodinné příslušníky. Zároveň je informována sociální pracovnice, která zmapuje rodinné a sociální zázemí pacienta, uvědomí praktického lékaře a aktivuje specializovanou paliativní péči.

Na úrovni FN Hradec Králové je orgánem specializované paliativní péče Ambulance paliativní onkologické péče (APOP), která spolupracuje v rámci fakultní nemocnice s odborníky jiných oborů, s lůžkovými odděleními a dále s oblastními zdravotnickými zařízeními,

lůžkovým hospicem, mobilní hospicovou péčí, praktickými lékaři a agenturami poskytujícími domácí zdravotní péči a také následnou péči. Dalším plánem rozvoje paliativní péče ve FN a regionu je vytvoření paliativního týmu a následně Komplexního centra paliativní medicíny ve FN, které bude představovat multioborové propojení paliativní péče v celém spektru oborů, kde je paliativní péče významným problémem. Můžeme sem zařadit např. nemocné s chronickým selháváním srdce, chronickou dechovou nedostatečností, nemocné s neurologickými degenerativními onemocněními a další. Nemocných s potřebou paliativní péče trvale přibývá.

Důležitým současným požadavkem je, aby nevyléčitelní nemocní strávili co nejdelší část svého limitovaného života doma se svými blízkými a ve svém prostředí. V tomto směru rozhodující roli hrají zařízení domácí péče. Domácí hospic Duha v Hořicích patří bezesporu k nejlepším, jak po stránce kvality ošetřování, tak co se týče empatického přístupu k nemocným a vysokého stupně nasazení a morálních kvalit svých pracovníků. Naši společní pacienti a jejich rodiny nám opakovaně vyjadřují spokojenost a vděčnost za péči poskytovanou Domácím hospicem Duha.

Nezbývá než doufat, že zdravotní pojišťovny budou vážně uvažovat o zásadních změnách ve svých dosavadních postojích k financování poskytované zdravotní

Slovo kardinála Dominika Duky

Drazí přátelé z Domácího hospice Duha, jsem velmi rád, že vaše nadšení, které jsem zaznamenal při odhalení a žehnání základního kamene v roce 2009, dodnes nevyprchalo. Řadu mých přátel už si Pán života a smrti povolal k sobě a mohu dosvědčit, že jejich odchod na tuto cestu do věčného domova byl důstojnější a pokojnější, probíhal-li v přátelském, domácím prostředí, bok po boku s nejbližšími. Vaší krásné a prospěšné činnosti proto z celého srdce žehnám a přeji mnoho sil i pochopení od naší společnosti.

Dominik kardinál Duka OP
arcibiskup pražský

péče v oblasti paliativní medicíny včetně domácí péče.

Na závěr bych rád vyjádřil hluboký obdiv vedení a pracovníkům hořického Domácího hospice Duha za vše, co od svého vzniku dokázali a popřát jim do dalšího působení vše dobré.

Prof. MUDr. Jiří Petera, Ph.D.)
Klinika onkologie a radioterapie
FN a LF Hradec Králové,
vedoucí Komplexního onkologického
centra Královéhradeckého kraje.

● Osvětová činnost je nedílnou součástí práce Jany Sieberové

● Bez obětavosti a citu není možné práci v hospici vykonávat

Slovo biskupa Jana Vokála

Vážení čtenáři, dobrodinci a přátelé domácí hospicové péče, bratři a sestry v Kristu,

v dnešním světě, který zajišťování téměř veškeré sociální i zdravotní péče očekává od státu, se snadno zapomíná na to, v čem spočívá hlavní hodnota pomoci druhému člověku. Není to jen organizační či materiální zajištění všeho, co je třeba. Je to v první řadě dobrovolný projev lásky vůči někomu, kdo byl stvořen jako obraz Boží.

Takto pojatá péče je službou, skrze kterou můžeme uskutečňovat své univerzální křesťanské povolání k lásce. Takovou službu nikdy nemůže poskytnout žádný stát ani sebedokonalejší sociální systém. Může ji zajistit jenom ten, kdo, posilněn a podpořen modlitbou, k potřebnému přistupuje s vědomím, že i ve svém stáří, nemoci či utrpení oplývá nekonečnou důstojností Božího dítěte.

Domácí hospic Duha tuto důstojnost nemocných vyzdvihuje v nejzranitelnějším období jejich života, v umírání, které často provází samota, úzkost či pocit, že jsem druhým na obtíž. Pracovníci hospice každému z umírajících ukazují či pomáhají poznat, že na obtíž není a ani být nemůže,

neboť míří do náruče Toho, který ho stvořil a zahrnuje ho svou láskou. Tato láska je jasně patrná už tady ve světě právě skrze skutky těch, kteří se jí nechávají vést a pečují o ty nejzranitelnější nejen po stránce materiální, ale především duchovní. Pomáhají jim tuto lásku nacházet a nasměrovat svou duši i přes slabost těla do milující náruče Boží, k životu s Bohem.

Proto patří Domácímu hospici Duha můj vděk a stálá podpora. Vás, milí čtenáři, vyzývám k pravidelné modlitbě za jeho pracovníky, dobrodince, klienty a jejich blízké. Jim i vám ze srdce žehnám od naší katedrály Svatého Ducha.

+Jan Vokál)
biskup královéhradecký

◀ Tým Duhy s biskupem Janem Vokálem při oslavách desátého výročí založení

Jana Sieberová: Naděje na konci cesty

Kniha **Naděje na konci cesty – Další příběhy hospice Duha** navazuje volně na autorčinu prvotinu s názvem **Hospic – Příběh naplněné naděje**.

K té jí před rokem napsal výstižnou předmluvu kardinál Miloslav Vlk.

Další už bohužel nenapíše, protože zemřel, ale jeho výslovné přání

„ve své druhé knize napiš: doprovázela jsem kardinála“, mu zde Jana plní. Na jeho radu v ní také pouští ke slovu několik svých následovníků. Jejich osobní svědectví potvrzují, že se pan kardinál nemýlil. Prorocky rozpoznal, že se v malém podhorském městečku Hořicích líhne velké Boží dílo. Nazýval ho „evangelizace službou“. Paní Jana věrně kráčí ve šlépějích své učitelky a křestní kmotry, Marie Svatošové. Stejně jako ona objíždí republiku, neúnavně přednáší, hoří a zapaluje, rozsévá semínka, zalévá je modlitbou, vírou jim pomáhá klíčit, růst a zrát.

Z inspirace hořické Duhy už vzniklo v České republice více než dvacet domácích hospiců. Jsou solidární, navzájem si pomáhají a povzbuzují se. Není to jen dílo lidské, ale Boží. V prvním dílu se čtenář dozvěděl něco o zázracích v duších jejich pacientů, zde se dočte i o zázracích v duších těch, kdo povolání ke službě umírajícím zaslechli a odpovídají na něj.

Jana Sieberová, Naděje na konci cesty. Nakladatelství Triton, rok vydání 2018, 192 stran.

Jeden z mnoha hospicových příběhů

Před třemi měsíci nás kontaktovali lékaři z onkologie s prosbou pomoci pro nevléčitelně nemocnou mladou ženu, která měla pokročilou rakovinu s mnohočetnými metastázami a s prognózou přežití pár dní života. Ten den jsme se setkali s jejím manželem, do rodiny byly dopraveny nutné zdravotnické pomůcky, polohovací lůžko, infuzní pumpa, lineární dávkovač, toaletní a koupelnová židle a připravovali se na přijetí nové pacientky. Vždy s velkou pokorou v srdci poprvé přijíždíme do rodin k nemocným. I tentokrát jsme cítili mírné chvění...Obavy byly však okamžitě rozeznány při prvním pohledu do očí křehké nemocné, která vykazovala zvláštní důstojnost a smíření se svou těžkou chorobou.

Začalo velmi intenzivní doprovázení. Symptomy nádorového onemocnění se nám podařilo zvládnout nejnovějšími postupy paliativní medicíny a nemocná po dlouhých a obtížných dnech v nemocnici neměla bolesti a ani jiné průvodní jevy své pokročilé nemoci. Den ode dne se její zdravotní stav vylepšoval. Předpovědi lékařů na pár dní života se nenaplnily. Nemocná dokonce začala něco málo jíst a chodit po bytě. Celou dobu naší péče jsme vnímali silné svědectví manželské lásky

a slibu – být spolu v dobrém i zlém. Nemocná byla celou dobu trpělivá, laskavá a smířená. Nikdy se ani slovíčkem nezmínila o tom „proč právě já“. Druhý měsíc se zdálo, že nemocná je naprosto bez obtíží, ale třetí měsíc se stav začal prudce zhoršovat. Byli jsme v adventním čase a všichni z domácího hospice jsme rozpoznávali poslední úkol nemocné – prožít Vánoce se svou rodinou, dětmi, vnoučaty, sourozenci, rodiči. Den před vánočními svátky jsme byli v rodině a podávali potřebné léky. Celý dům voněl vánoční atmosférou a láskou obou manželů. V pokoji zářil vánoční stromček, vedle něho na lůžku odpočívala žena, matka, manželka, babička, kamarádka, která byla tím největším vánočním darem pro své drahé. Žádná komplikace zdravotního stavu nepřišla, únava byla potlačena, nemocná v bdělém stavu přijímala návštěvy a těšila se ze svých blízkých.

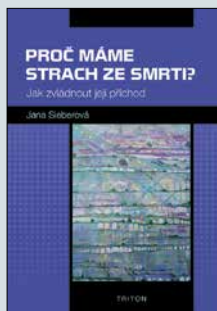
Čas odchodu se však nezadržitelně blížil. Krátce po vánočních svátcích žena naposledy jemně a něžně vydechla v náručí svého manžela. Když jsme do rodiny se sestřičkou přijeli, viděli jsme v lůžku důstojnou, něžnou a pokojně zesnulou ženu. Připadala nám stejně krásná jako v onen první den, snad byla jenom o trošičku křehčí. Byla pro nás všechny

v hospici velkým darem, ukázala nám, jak žít s těžkou nemocí, jak přijímat fyzické omezení a jak se těšit z každého dne na tomto světě. Bylo pro nás velkým darem vstoupit do manželské lásky dvou lidí, kterou ani smrt nemůže rozdělit. Nemocná žije dál v srdcích svých drahých, kteří jí milují. Žije však i v srdcích lidí z Domácího hospice Duha v Hořicích.

Jak podpořit Domácí hospic Duha?

1. Můžete poslat finanční částku přímo na účet **229308919/0300**. Bude vám vystavena darovací smlouva nebo potvrzení o přijetí daru pro daňové účely s možností využít odpočtu na dani.
2. Můžete **měsíčně pravidelně přispívat** zadáním trvalého příkazu na účet sdružení **229308919/0300**. Na konci roku Vám opět vystavíme potvrzení o přijetí daru.
3. Můžete využít nové služby **www.darujme.cz**, kde nám můžete zaslat libovolný finanční příspěvek přímo platební kartou nebo převodem z účtu.

Jana Sieberová: Proč máme strach ze smrti? Jak zvládnout její příchod

Když člověk ztratí lidské opory, v duši se objeví touha a otázka, zda život pokračuje dál. Nejen vesmír má své zákony, i v lidském nitru jsou zákony, které nám ukazují touhu po životě, který smrtí nekončí. Tato touha je vlastní každému lidskému srdci. Potřebujeme lásku dostávat, ale máme

potřebu ji také dávat, a to do svého posledního výdechu.

Člověk je určen ke štěstí, a to je zcela vlastní všem lidem. Tyto skutečnosti si nemocní na konci života zvláště silně uvědomují. Samota a opuštěnost je nejvýznamnějším znakem naší doby, ale také provokací, abychom v situaci izolace, zvláště při umírání, něco dobrého vykonali. Mou první odpovědí na utrpení, se kterým jsem se setkávala jako zdravotní sestra v nemocnici, bylo změnit nelichotivé podmínky umírání lidí a podpořit rodiny, které by chtěly

pečovat o své blízké ve svém vlastním, přirozeném prostředí.

Více než kdy jindy bych chtěla povzbudit nás všechny, zdravé lidi, abychom se nebáli vstoupit do tajemství umírání svých blízkých. Potřebují naši lásku, ale i praktickou pomoc. Potřebují dojít k naději, jinak by jejich dosavadní život poztrácel smysl.

Jana Sieberová: Proč máme strach ze smrti? Nakladatelství Triton, rok vydání 2019, 72 stran.

První sjednocená Evropa díky aristokracii

Martin Petiška je zajímavý v několika směrech. Jako syn spisovatele Eduarda Petišky. Jako autor, který „aby se s tatínkem nepletli“ přijal jméno Eduard Martin a pod ním se zaměřuje na dva velmi odlišné žánry: sci-fi romány a duchovní meditace – letos vytvořil pro Karmelitánské nakladatelství již třicátý svazek příběhů o andělech. A konečně i jako velký znalec české šlechty a vydavatel jejích almanachů. A právě o tomto rozměru jeho života jsme hovořili 17. května, když jsme se pod záštitou Biskupské knihovny a České křesťanské akademie sešli v Novém Adalbertinu na besedě s veřejností.

„Jak jste se vlastně dostal k fenoménu české šlechty?“

Tomu, kdo věří na náhody, bych řekl, že zvláštní náhodou. Dlouho před revolucí jsem redigoval paměti sestry bratří Čapků Heleny Čapkové a její vnučka šla vracet lyže své sestřenci Marii Lobkowiczové. Tak jsem se seznámil s doktorem Františkem Lobkowiczem, se kterým jsme se po léta smáli, že vydáme almanach české šlechty a on žertoval: „Že byla nějaká revoluce, uvěřím, až bude almanach.“ Pak ovšem viděl daleko víc, včetně svého syna v pozici ministra obrany naší republiky...

„Včetně toho, že razítko nové doby, vysněný almanach, začal skutečně vznikat...“

Ano. Po revoluci jsme se s panem doktorem Lobkowiczem sešli s tím, že teď je doba na to, abychom své plány uskutečnili: já měl nakladatelství a on měl tisíce vysledovaných předků, mezi nimiž byl i Džingischán. Jeho rodokmen byl vytvořen až do roku 800, k zakladateli Svaté říše římské Karlovi Velikému. Měl štěstí, že jeho dědeček si vzal savojskou princeznu, a tak nemusel příliš pátrat,

PhDr. Martin Petiška

protože savojský královský rod (pod jehož vedením se pro nás Čechy v osudný rok 1866 sjednotila Itálie) to měl zpracované. K tomu se vytvořil tým, z něhož nyní žije už jen pan doktor Petr Mašek a hrabě Hugo Mensdorff-Pouilly. Dnes by se nám to už asi nepovedlo, i kdyby na to byl obrovský grant a spousta spolupracovníků – protože tehdy ještě žily tetičky, které si pamatovaly, kdo byl čí sestřenice.

Naše práce byla prací archeologů, ale těžší, protože když archeolog slepuje vázu, má ty kousky pohromadě, ale my to měli rozhozené po řadě světadílů. Na druhou stranu jsme měli práci ulehčenu o to, že na rozdíl třeba od Polska, Gruzie, či Francie, kde jde o 3–4 procenta populace, u nás, kdybychom pozvali všechny šlechtice, kteří mluví a cítí česky, vešli by se do dvou takovýchhle učeben – a ještě by tam mladí šlechtici mohli tancovat, protože by na to měli dost místa...

„Jak došlo k tak masivnímu prořídnutí české šlechty?“

Česká šlechta dostala tři velké údery: bitvu na Bílé Hoře, po níž začal obrovský exodus protestantských rodů, ale byly postiženy i některé rody katolické, které sympatizovaly se stavovským povstáním. O některých odešlých českých rodech jsme dlouho nevěděli, až v poslední době se dovídáme kupříkladu to, že v Maďarsku se objevili Žerotínové. Tenkrát ale odejdiší exulanti nahradily příšedší rody, z nichž mnohé se později ukázaly být velmi vlastenecké. Druhým úderem byla válka s Pruskem v roce 1866, kterou jsem už výše naznačil a konkrétně bitva u Hradce

Králové, v níž a po níž zahynuly kromě tisíců prostých vojáků i řady šlechticů. Válka v roce 1866 zdecimovala českou šlechtu proto, že po ní tu zbyla řada šlechticů, které se nemohly vdát, protože nenašly ženichy na své úrovni, a tak skončily jako staré panny, či dámy řeholních řádů, ale děti po sobě nezanechaly. Třetím úderem byl logicky únor 1948.

77 Jaká byla metoda vzniku prvních almanachů české šlechty a jaké byly nesnáze zařazování jednotlivých rodů a jedinců do nich?

Osobně jsem měl výhodu, že jsem měl ke šlechtě otevřené dveře. Když mě hraběnka Waldsteinová-Wartenbergová na

jednom setkání představovala, bylo to v době, kdy se ke šlechtě každý hrnul, a ona mě představila slovy: „*To je ten, co se s námi nebál znát už předtím*“. Kdysi jsem viděl jeden americký film, a tam na otázku, zda jistý člověk byl černoš, zazněla odpověď: „*My se ho neptali*.“ Tak jsme to tak udělali: Všechny lidi, připadající v úvahu, jsme se ptali, jestli se považují za české šlechtice. Mám dopis od jedné paní, která mi psala krásnou češtinou, že doma nejsou Češi, protože jim Češi vzali majetek. A naopak některé rody, které by možná někteří zpochybnili, se k češství hlásí. Karel Schwarzenberg se například velmi zasadil, abychom do almanachu zařadili rod Kekulů ze Stradonic, který sice odešel do Německa, ale

jeden z jeho potomků, Friedrich August Kekulé von Stradonitz byl chemik, který objevil strukturu benzenu a vychoval několik nositelů Nobelovy ceny. První díl almanachu ovšem poznamenalo to, že pamětníci vzpomínali na spolupráci některých členů šlechty s okupanty. Ti se tehdy do almanachu nedostali. Druhý problém byl s rody, které vznikly tak, že se dcera rodu vdala nerovnoměrně, čímž i se svými potomky ztratila šlechtický titul (u mužů, kteří si vezmou nešlechtické nevěsty tomu tak není). Jeden pán se s námi chtěl dokonce soudit, že neuvádíme jeho dceru. Já jsem prosazoval, že budeme uvádět i tyto lidi, ale genealogové mi to nedovolili. Dřív také v almanachu nebyly uvedeny nemanželské děti, protože platilo pravidlo „*Neexistuje-li manželka, neexistuje dítě*“. Když ale někteří přísní arbitři odešli, přišel jsem s argumentem, že když šlechta máme tak málo, měli bychom uznat i tyto jednotlivce. Tak jsme poté přidali i je. Ona ani není jiná možnost: zvláště pro šlechtu českou. Před oněmi třiceti lety stále existovala řada českých rodů, vzpomínám si na majestátního Adama barona Mladotu ze Solopysk, jehož předek je znám z Jiráskova Temna – a jehož rod nedávno v jeho osobě vymřel...

77 Jaké jsou způsoby, skrze něž lze stav šlechty doplnit?

V zemích, které jsou stále monarchiemi, je možné stav aristokracie doplnit povýšením z rukou panovníka. My, kteří jsme z rukou Oty Habsburského (jehož prvním činem bylo, že šel jako následník trůnu za rakví Františka Josefa I., a posledním, že mi poslal recept do kuchařky českých šlechtických rodů) kdysi přijali pamětní medaile Marie Terezie, bychom v monarchii odcházeli domů jako baroni, ale protože arcivévoda byl v té době už jen soukromou osobou, a nikoli panovníkem, zůstali jsme i my tím, čím jsme. Skutečnými šlechtici se dnes tímto způsobem mohou stát jen naši krajané jako lady Milena Grenfell-Baines, mimochodem, jedna z dětí, které byly zachráněny Nicolasem Wintonem, a dáma, která v Británii zpopularizovala český průmysl skrze remosku. Něco podobného se mimochodem

(Pozvánka

Místní bratrské společenství Sekulárního řádu sv. Františka v Hradci Králové vás zve na

III. ročník „Františkánské stezky ke Dni modliteb za péči o stvoření“

31. srpna 2019

Stezku zahájí mše svatá v kostele sv. Jiří v Býšti u Hradce Králové v 9:00. Celebrovat ji bude otec Tomáš Kvasnička, který zároveň požehná poutníkům na cestu. Celková délka stezky je 8,5 km a zakončena bude v kostele sv. Antonína na Novém Hradci Králové cca ve 14.00 s požehnáním od otce Prokopa Brože. Následovat bude občerstvení pro všechny poutníky na sousední faře.

Na jednotlivých zastaveních se seznámíme s hlavními myšlenkami encykliky „*Laudato si*“ papeže Františka v souvislosti s ochranou přírody a s tím, jak můžeme k její ochraně přispět my sami. Připomeneme si i postoj sv. Františka k přírodě a stvoření. Stezka by měla být, jak říká papež František, příležitostí poděkovat Bohu za krásu světa kolem nás, vyjádřit vděčnost za to, co nám svěřil do péče, a prosit ho o pomoc při ochraně všeho stvoření i za odpuštění hříchů proti světu, ve kterém žijeme. Kromě toho má také inspirovat ke konkrétním iniciativám v boji proti krizi životního prostředí, jíž čelí naše planeta. Svoji účast přislíbil také trvalý jáhen a ředitel Diecézních lesů Hradec Králové Ing. Pavel Starý.

Vyzvěte proto i své kamarády, známé, rodiny, aby se do iniciativy dle svých možností zapojili. Vyhradme si (nejen tento den) čas na procházku přírodou se zamyslením a modlitbou. Od koho jiného bychom se mohli učit chválit Pána za všechno stvoření než od sv. Františka?

Martin Weisbauer)

☛ Martin Petiška na besedě, uspořádané 17. 5. 2019 Biskupskou knihovnou v Hradci Králové

☛ Dr. Petiška s MUDr. Hanou princeznou Lobkowiczovou, manželkou spoluzakladatele projektu almanachu českých šlechtických rodů

po jejich emigraci do Rakouska povedlo orlickým Schwarzenbergům skrze jazyk, který používali: Karel Schwarzenberg mi vyprávěl, jak pořádali ve svém paláci ve Vídni večeri pro rakouskou vládu, na kterou přišel spolkový kancléř Kreisky, a starý kníže stále nešel, a tak mu syn domácím telefonem česky volal. Kancléř se ho ptal: „Jak to že mluvíte česky?“ Budoucí český ministr zahraničí mu řekl, že jsou Češi. Ale Kreisky, ačkoli byl po rodičích od Brna, byl zvyklý, že česky šlechta nikdy nemluvila. V jeho očích jsme po této příhodě rázem stoupli. Mezi Rakušany začalo být dokonce módou hlásit se ke svým českým kořenům a učit se česky. Po letech jsem pak mluvil s předsedou spolku rakouských spisovatelů, který se jmenoval Roček, a i když neuměl česky, psal si nad c háček.

☛ Podobný zájem o naši vlast, pokud vím, váš tým svým projektem vzbudil mezi evropskou šlechtou. Kolik almanachů jste zatím vydali?

Během třiceti let jsme vytvořili devět dílů, a mysleli jsme, že skončíme, teď jsem ale mluvil s hrabětem Podstatským-Lichtensteinem, a ten mě přemluvil, že uděláme desátý, aby to bylo kulaté číslo. Vedle toho vydáváme almanachy nižší šlechty, kterých jsme vydali dvacet sedm. Ty mají menší formát, protože šlechtici si přáli, aby jim to dobře pasovalo do zámeckých knihoven. Celkem to tedy už jsou dva

regály knih, které se zprvu dobře prodávaly, dnes už je vydáváme v minimálním nákladu – spíš jako bibliofilie.

☛ Jak se vlastně pozná nižší šlechta od vyšší?

Nejnižší je šlechtic, potom je rytíř, a až do Marie Terezie patřili k nižší šlechtě i baroni, kteří dnes patří k vyšší šlechtě. To všechno byly tituly, které člověk mohl získat za zásluhy, jako malíř Václav šlechtic Brožík, nebo František Ladislav baron Rieger. Ekvivalentem barona je Freiherr, neboli svobodný pán, ten titul můžete u F. L. Riegra vidět taky. Díky tomuto jevu je dnes mezi námi řada lidí jako inženýr Webr, jehož předek byl významný tvůrce školství na sklonku Rakouska-Uherska – a pan inženýr je následkem toho Jiřím rytířem Webrem z Pravomilu (neboť jeho předek miloval právo). Na nižší šlechtu byl specialista inženýr Vavřínek, který se jí začal věnovat ve vysokém věku a který když jsme začínali, dělal závěť, jak mají pokračovat jeho pozůstalí – a pak udělal dalších dvacet dílů, protože tou prací získal motiv, proč žít dál. Když v knihách objevil nějaký nový rod, snažil se o něm něco vypátrat. Jednou objevil v pramenech, že na jednom velkostatku bydlela určitá šlechta, o níž od té doby prameny mlčely, tak tam zazvonil. Když viděl, že na zvonku je stále stejné jméno a řekl tamním obyvatelům, že jsou šlechtici, tak se dali do smíchu a on na to: „*Nemáte*

doma nějakou starou plechovou škatuli?“ A oni: „*Máme. Babička uklízela, a právě takovou nedávno našla.*“ Tak mu ji přinesli – a v ní byl dekret Marie Terezie, která rod povýšila šlechtického stavu. Rodina na to ale úplně zapomněla. Pokud si je někdo nejistý, zda je či není nižší šlechtic, může se podívat do našeho almanachu, kde – pokud se jeho šlechtictví potvrdí – najde i rodový erb. Rody v něm uvedené mají přitom zcela nenápadná jména jako Bažant, Bambula, Benda, Braun, zmíněný Brožík, Ondra, Oulík...

☛ A jakými tituly začíná vyšší šlechta?

Vyšší šlechta začíná od hraběte. Vévoda, kníže a markýz jsou si pak na roveň a závisí na tom, v jaké zemi se titul používá. Máme na to v našem almanachu srovnávací tabulku. Existují ale paradoxně i příběhy, že se lidé svého šlechtictví vzdali. Obrozenecký kníže Thurn-Taxis (jehož rod k nám kdysi přišel z Itálie), přítel Karla Havlíčka Borovského, se velmi bral za národ, jenomže zchudnul, což mu bylo trapné, a tak se stal snad jediný případ v dějinách evropské šlechty, kdy si šlechtic dal na vlastní přání snížit titul: kníže Thurn-Taxis se stal baronem Troskovem, neboť prohlásil, že je troska a do erbu si dal hrad Trosky. Odešel do Ruska, kde mu car uznal predikát a odtud jeho rod po říjnové revoluci odešel do Bulharska. Když se po století a půl Troskovové opět objevili v Praze a přišli s tím, že jsou

(Knižní tipy

Karmelitánské nakladatelství

www.ikarmel.cz
Komenského 328, 509 01 Nová Paka
Velké nám. 36, 500 01 Hradec Král.
zasilky@kna.cz, tel. 384 420 295
www.kna.cz/prodejny

Elias Vella

Momentky z mých cest

Sto příběhů z různých koutů světa ukazuje lidskou tvář a smysl pro humor maltského kněze a známého duchovního vůdce Eliase Velly. Čtenáře čeká trochu „jiný Vella“, než jakého znají z přednášek a seminářů. 200 stran, brožovaná, 269 Kč

Vojtěch Kodet

Křesťanství a okultní praktiky

Knížka je praktickou příručkou pro křesťany i další zájemce, kteří se chtějí vyznat v učení, praktikách a pojmech, jako je okultismus, magie, ezoterika, alternativní medicína nebo New Age. Ve vnímání a hodnocení těchto věcí dnes vládne zmatek. Vojtěch Kodet odpovídá na otázky, jež mu kladli konkrétní lidé. 128 stran, brožovaná, 169 Kč

Thurn-Taxisové, nechtěli jsme jim jejich příběh ani věřit – dokud nepřinesli doklady.

Byly i případy, že se někdo snažil do vašeho almanachu „vetřít“ neprávem?

Hraběnka Bernadetta Kinská říkala, že v Praze je hned několik rodin Kinských, které se vydávají za šlechtický rod. Většinu podobných falsifikátorů se nám podařilo odhalit, ale jednoho knížete jsme tam dali. Ten měl tak skvěle zfalšované doklady, že ani náš kolega doktor Mašek, který byl špičkový odborník, ho neodhalil. Stávalo se to tak často, že když už jsme zpracovali skutečnou šlechtu, trochu recesisticky jsme si řekli, že teď uděláme seznam šlechticů falešných. Hrabě Hugo Mensdorff-Pouilly se mě v žertu zeptal, zda máme dost peněz na soudní procesy, a tak jsme ten nápad zavrhl. Vysvětlivka pod čarou: Že obyčejní občané nesou jména šlechtických rodů, není nic výjimečného: v době, kdy vznikala první příjmení, se prostě o někom řeklo, že je od Kinských – a dostal příjmení Kinský. Podobně se ke svému příjmení dostal i první kosmonaut Jurij Gagarin, jehož předkové pocházeli z panství známého ruského knížecího rodu Gagarinů.

Když jsme u tématu Ruska – slyšel jsem, že jste dostal nabídku zmapovat i jeho šlechtu...

Je to tak. S našimi almanachy jsme začali v roce 1990 a 1991, tehdy bylo v Rusku jakési bezvládní, a dostali jsme nabídku, abychom udělali almanach ruské šlechty, o níž se odhaduje, že ji před revolucí tvořily tři miliony lidí. Mluvílo se i o podpoře z fondu romanovského carského rodu, zřejmě z důvodu zmapování potenciálního carského dvora. Hrabě Tolstoj (příbuzný spisovatelů L. N. Tolstého a A. N. Tolstého) mi slíbil, že mi zpracuje genealogii svého rodu. Nešlo o to, že bychom jim přišli jako větší profesionálové než ruští genealogové, ale existovalo tam několik skupin, a tak neutrální skupina „z venku, ze zlaté Prahy“ pro ně byla východiskem. Praha má mezi ruským poříjnovým exilem zvuk, neboť Tomáš

Garrigue Masaryk jim zde udělal skvělé podmínky, včetně jedné vysoké a několika středních škol s ruským vyučovacím jazykem a stipendii pro ruské emigranty. Možná i proto, že počítal, že ruský bolševismus nevydrží a osvobozené Rusko nám pak bude vděčné. Ani TGM ani mně to ale nakonec nevyšlo, což mě osobně zbavilo obav, že ten almanach ve velkém nákladu vydá těsně přede mnou nějaký ruský konkurent a já potom zkrachuji. Na druhou stranu by bylo hezké, kdyby se tehdy ruská monarchie znovuzrodila – a my bychom ji iniciovali z Prahy...

Znovuobnovená monarchie v bývalé „první zemi socialismu“, to mi zní ještě méně proveditelně, nežli u nás. Jak na tom je vlastně dnešní republikánská Evropa s možností oficiálního používání šlechtických titulů?

Šlechtické tituly jsou povolené v Německu, následkem čehož tam mají řadu princů a princezen ve správních radách, protože to působí dobře a lidé si řeknou: Mají tam šlechtice, tak nás neokradou. Ve Francii jsou tituly taky povolené, a tamní směs šlechtictví a republikánství je velmi milá. Jednou jsem bydlel s jinými hosty na jednom panství v Bretani, a jeden z nich se zeptal hraběte, jestli by si mohl v jeho jezeře vylovit ryby a hrabě řekl, že bohužel ne, protože podle několik set let starého pravidla tam smí lovit jen představitel rodu – okamžitě si vzal vysoké holínky, prut, a šel mu je nalovit sám. U nás a v Rakousku jsou šlechtické tituly zakázané, ale je to tak zvaný spící zákon, za jehož porušení není žádný postih. Za první republiky když někdo řekl veřejně „pán gróf“, byl za to popotahován.

Dnešní faktická beztrčnost paradoxně nastala v únoru 1948, když se rušily bloky prvorepublikových „nemoderních“ sankcí. (Než jsme to zjistili, tak nám šlechta ovšem říkala: „Jen nás tak titulujte, my vám budeme nosit zvěřinu a víno do žaláře!“) K té titulatuře ovšem věc jiná: Já jsem kdysi bydlel jednou ve Vídni u jednoho bývalého dvorního rady, Rakušana, který nebyl aristokrat a když jsem řekl, že jdu k panu hraběti Nostitzovi, upozornil mě: „Proč říkáte panu hraběti? Nejste

Odhalování pamětní desky na hradě Valdštejn, kde v 50. letech žil a pracoval otec dr. Petišky, spisovatel Eduard Petiška

Dr. Petiška s Tomášem knížetem Rohanem

jeho lokaj! Tak mluví služební! Sebevědomý člověk tituluje šlechtice jen hrabě.“ Já jsem se pak ptal některých českých šlechticů, zda i oni to tak cítí, a oni říkali, že ano. (Zcela opačné je to u šlechtických příjmení, ta se samotná uvádí jen u hlav rodu – jinak se vždy uvádí spolu s křestním jménem.)

77 Ačkoli se o fenomén šlechty zajímám, tohle jsem jako Čech nešlechtic nevěděl. Jak se odborníkovi jako jste vy jeví vztah dnešních obyčejných Čechů ke šlechtě?

V jedněch novinách nedávno dělali průzkum, která vrstva společnosti je nejzbytečnější, a vyšlo jim, že šlechta. Myslím, že důvodem takových výsledků je závistivá averze. Lidé si nedovedou představit, co je to za starosti s těmi rozmlácenými majetky, které je potřeba postavit na nohy. A na druhou stranu – když se hrabě Tomáš Kolowrat-Krakowský, který uměl výborně česky a skvěle znal rodovou historii, vrátil z Ameriky, tak mi říkal: „Člověče, jak je to možný, když jdu v Americe, tak se mě každé ptá, co umíš – a sem přijdu, řeknu, že jsem Kolowrat-Krakowský, a všichni se uklánějí...“ Pro něj bylo nepochopitelné, že nemáme ten normální neutrální americký přístup.

77 Jak byste popsal typické vlastnosti, jimiž se šlechtic liší od svého okolí?

Během práce na almanaších jsem se setkal s desítkami, stovkami těch lidí

a mohu uvést několik rysů, které jsou společné pro celou tuhle vrstvičku české společnosti, která je některými zcela obdivována, a některými zcela neobdivována. První věc je její mezinárodnost a s tím spojená tolerance. V minulých časech se o šlechtě s oblibou říkalo, že je degenerovaná stálým křížením příbuzných. Pravý opak je pravdou. MUDr. František princ Lobkowicz mi naopak říkal, že je takový, jaký je, když má celkem třináct proudů krve ze všech konců světa – například jeho dědeček Silva-Tarouca byl portugalského původu... Proto šlechta vytvořila první sjednocenou Evropu – protože pokud je někdo z tolika národů, v drtivé většině to není šovinista zaujatý proti nějakému z nich. Druhá věc, která je pro šlechtu charakteristická, je dějinný nadhled. Já jsem pobýval na Moravě u svých šlechtických přátel na jednom zámku a dělali jsme výlet na jednu zříceninu (kterou věnoval své dceři k narozeninám) a můj přítel mi řekl: „Ten nám zbořil Jiřík z Poděbrad.“ Když někomu zboří část panství Jiřík z Poděbrad, nehrouť se z toho, že mu další majetek zabaví ti či oni, protože ví, že to se v dějinách stává, že kyvadlo práva se může vychýlit, ale pak se zas vrátí. Z toho ovšem vyplývá i odpovědnost: šlechtici mají galerie obrazů předků, kteří se na ně dívají a vědí, že určité věci nemohou udělat. Jeden nejmenovaný šlechtický rod se pustil do podnikání a měl strašné ztráty – ale prodal rodinné klenoty a vše splatil do posledního věřitele (zatímco běžný podnikatel by vyhlásil bankrot, ušetřil by majetek, ale

neušetřil by svědomím). Šlechtici vědí, že žijí ve skleněném domě, kde je na ně vidět a že kdyby udělali něco nečestného, že by to mělo daleko větší ozvěnu, než když to udělá někdo jiný. Když zemřel hrabě Bořek-Dohalský (který byl mimochodem z rodu, který – stejně jako orliční Schwarzenbergové – byl za protektorátu v českém odboji), vyprávěla mi jeho vdova, jak se to stalo. Vracela se z města, vystoupila z tramvaje, viděla tam nějakou skrumáž lidí, přišla domů, ale manžel doma nebyl. Když hrabě viděl, že venku prší, vzal deštník a čekal ji na refýži – a tam dostal infarkt a zemřel. To byla smrt šlechtického gentlemana. Je řada lidí, kteří si řeknou „Prší, ta moje zmokne“ – ale on vzal deštník a pustil se do lijáku. Neposlední věc, která je pro šlechtice charakteristická, je víra. Pro mě byla příkladem šlechtické víry hraběnka Daisy Waldsteinová-Wartenbergová, kterou si člověk musel oblíbit už proto, že byla Hanačka, uměla krásně mluvit hanácky a měla moravský smysl pro humor. Měl jsem v životě kdysi jakousi nesnáz a ona mi řekla, že poví jednomu knězi, aby dohlédl na to, aby se to vyřešilo. A já na to: „Ale vždyť on zemřel!“ a ona mi říká: „No právě – nemá co dělat!“ Ona věřila, že ti, kdo nás mají rádi, nás nepřestanou mít rádi. Což se pro mě teď týká i jí samé. Když jsem u ní byl naposledy, tak mi dala své parte, které už měla připravené, a rozloučila se se mnou slovy: „Ale budu vás chodit navštěvovat!“ A dnes je tu s námi a poslouchá...

Královéhradecká diecéze se představila novinářům

Pršelo, jen se lilo. Od samého rána až do večerního odjezdu zpátky do Prahy. Jinak byl jednodenní zájezd pro novináře, jehož cílem bylo představit ekonomické aktivity a projekty katolické církve v královéhradecké diecézi, pohodovou a zároveň mimořádně zajímavou akcí. Tiskové oddělení České biskupské konference (ČBK) pozvalo na press trip novináře z České televize, Českého rozhlasu, Aktuálně.cz, Práva, ČTK, Katolického týdeníku, TV Noe, MF Dnes a měsíčníku Moderní obec. ČBK zastupoval generální sekretář P. Stanislav Příbyl a celou delegaci po diecézi doprovodil generální vikář Mons. Jan Paseka.

Jako první navštívili novináři Neratov – diecézní poutní místo, které doslova vstalo z popela. Pohraniční ves ožila a stala se centrem duchovního a kulturního života na česko-polských hranicích. Mons. Josef Suchár, duchovní správce a ředitel Sdružení Neratov, uvítal novináře v obnoveném barokním kostele, který už zase zdobí bání na historických věžích v průčelí. Obě jsou přístupné veřejnosti. V jedné z nich si lze prohlédnout výstavu o pohnuté historii kostela. „Míváme tady více než 50 svateb ročně,“ dozvídáme se od Josefa Suchára, „do stavu manželského tady před třemi lety vstoupila i zpěvačka Marie Rottrová.“

Sdružení Neratov, založené v roce 1992 s cílem obnovit poutní místo smíření a vrátit život do vysídlené horské vsi, postupně zrekonstruovalo řadu budov. Dnes slouží jako sídlo sdružení a chráněných dílen, nebo v nich žijí pěstounské rodiny. Od roku 1998 v Neratově funguje chráněné bydlení Domov, které nabízí životní prostor lidem s mentálním postižením, usiluje o jejich rozvoj a dosažení co největší samostatnosti a odpovědnosti. Nejstarší chráněnou dílnou je Kuchyň. Sídli v budově bývalé školy a nabízí stravování klientům chráněného bydlení,

zaměstnancům sdružení, rekreantům i návštěvníkům a obyvatelům sousedních vsí. Jako druhá vznikla Farma Orlice, o.p.s. v nedaleké Vrchní Orlici. Zabývá se chovem krav, ovcí a prasat, stará se o údržbu krajiny, mulčování svahů a další technické služby. Rukodělné chráněné dílny Kopeček sídlí v Bartošovicích a sdružují pět dílen – keramickou, tkalcovskou, košíkářskou, šicí a tiskařskou.

◀ P. Stanislav Příbyl a Mons. Jan Paseka

Další chráněnou dílnou je Naděje. Stará se o úklid vnitřních prostor místních objektů (například rekreační Chaty Neratov), úpravu poutního místa, údržbu zeleně a ovocného Sadu Smíření, pěstování zeleniny a v zimě o odklízení sněhu. Chráněná dílna Pradlenka nabízí služby rekreačním chatám, firmám i jednotlivcům v okolí. V roce 2015 sdružení otevřelo Občerstvení u Neratovských v areálu léčebného ústavu Albertinum v nedalekém Žamberku. V bufetu pracují lidé s postižením, kteří rovněž zajišťují donášku zboží imobilním pacientům Albertina až na pokoj. Chráněnou dílnou je i neratovský obchod, zaměstnávající lidi s invaliditou, rovněž v roce 2016 po rekonstrukci znovu otevřená neratovská hospoda, kde lidé s postižením vaří a obsluhují. Sdružení provozuje i rekreační Chatu Neratov, vybudovalo dětské a později také sportovní hřiště.

Kroky nás novinářů vedly do pivovaru, jehož vybudováním byla završena dlouholetá snaha Sdružení Neratov o obnovení tradičního poutního místa. Sládek Jiří Gross s úsměvem připomněl úsloví o pivu, které „kudy teče, tudy lécí“. Jejich Prorok, kterého tvůrci vyslali do světa se sloganem

◀ Nedávno otevřený neratovský pivovar prosperuje

◀ Organizátoři press tripu Monika Klimentová a Tomáš Tetiva

„pivo lidí dobré vůle“, obsahuje vedle řady skutečně výživných látek, vitamínů a minerálů prý také jedno promile vody ze záračného pramene neratovského.

Slabá hodinka jízdy nás dělí od Hory Matky Boží u Králík, kde se nachází barokní klášter s kostelem Nanebevzetí Panny Marie. Je ve správě diecéze, která tam otevřela poutní dům a provozuje klášterní restauraci. V té nás čekal dobrý oběd a po čase k jídlu znovu k dílu. Vedoucí tiskového oddělení Pavel Sršeň představil účastníkům press tripu podnikatelský záměr s majetkem, navráceným biskupství, farnostem a dalším církevním subjektům na území diecéze.

Královéhradecká diecéze svými hranicemi více méně kopíruje hranice bývalého Východočeského kraje. Rozdělená je na 14 vikariátů, zahrnujících 265 farností. Věřící mají k dispozici 1100 kostelů a kaplí, z toho 800 velkých kostelů. Hlavním úkolem církve je poskytovat duchovní zázemí věřícím lidem i těm, kteří cestu k Bohu hledají. Důvodem, že si Biskupství královéhradecké musí zároveň počínat jako svědomitý hospodář, je fakt, že bez potřebných prostředků by nebylo schopné zajišťovat charitativní činnost a církevní školství, opravovat kostely, fary a další objekty. Navíc, po odluce církve od státu, kdy stát přestane financovat provoz církví, bude muset mít prostředky na mzdy kněží a zaměstnanců.

V rámci církevních restitucí bylo po roce 2013 biskupství navraceno více než

10 tisíc hektarů zemědělských, lesních a vodních ploch. V celé rozlehlé diecézi ovšem bylo navraceno pouze pět objektů, vesměs ve velmi špatném stavu – hájovna a lovecký zámček Doubrava ve Vortové u Hlinska, hájovna Chrast, hájovny ve Skále a Silnici a farní stodola v České Třebové. Získat zpět se nepodařilo nejvýznamnější budovu – zámek v Chrasti, spojený s historií biskupství, založeného 10. listopadu 1664, jako letní sídlo královéhradeckých biskupů.

Zásadním kritériem všech investic je jejich etický charakter. Z historického hlediska je inspirací hospodaření biskupství v minulých staletích, kdy základním zdrojem financí byla zemědělská prvovýroba a lesní hospodářství. Investovat do nákupu pozemků, konkrétně zemědělské půdy a lesních pozemků, případně vodních ploch, je dnes strategická záležitost. Biskupství královéhradecké vyvíjí značné úsilí k nákupu pozemkového kapitálu. Největší investicí do pozemků byl nákup 200 hektarů v Kvaseticích na Havlíčkověrodsku a 600 hektarů na soutoku Labe a Vltavy u Mělníka. Na lesních pozemcích, restituovaných i nově získaných, hospodaří Diecézní lesy Hradec Králové, sídlící v budově fary v Opatovicích nad Labem. Lesnická společnost obhospodařuje téměř 7 tisíc hektarů porostů, především na Vysočině. V současné době se, podobně jako jiní lesní hospodáři, potýká s masivní kůrovcovou kalamitou.

„Biskupství hledá i méně tradiční cesty, vedoucí k odpovědnému hospodaření

v budoucích letech. Proto se rozhodlo vstupovat do developerských projektů. Investiční akce v Karlíně představuje výstavbu bytů, kanceláří, provozoven, prodejny a garáží na ploše 12 tisíc m². Projekt by měl být dokončen v roce 2021. Výnos vyšší než 6 % si biskupství slibuje od koupě dvou kancelářských budov v Pardubicích,“ uvedl vedoucí odboru správy majetku Petr Kábrt.

Další kapitolou je modernizace a oprava budov, strategických pro základní duchovní poslání církve. Biskupství je v diecézi zřizovatelem gymnázií, základních škol, mateřské školy a nově také základní umělecké školy.

V současné době připravuje dvě velké investiční akce, týkající se školství a sociální sféry. Biskupství je investorem odborných učeben pro výuku polytechnických předmětů v objektu tzv. Kostky, kterou koupilo v roce 2016. Hlavním cílem připravovaných stavebních úprav včetně propojení s historickou budovou gymnázia je zvýšení zájmu o studium přírodních věd, především matematiky, biologie a chemie. Zřízení odborných kabinetů při učebnách zlepší materiální podmínky pro výuku.

„Objekt bývalé jezuitské rezidence náleží k areálu poutního chrámu Panny Marie Pomocné na Chlumku v Luži. V roce 2017 byl zařazen na seznam národních kulturních památek. Biskupství historickou rezidenci v roce 2013 koupilo od Hamzovy léčebny a plánuje její rekonstrukci.

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Leoš Zatloukal, Daniel Žákovský

Zázrak tři květin

Krátká terapie zaměřená na řešení
s dětmi a dospívajícími

Tři květiny v názvu odkazují na tři základní principy této terapie: naději, spolupráci a tvořivost. Věnuje se metodám ve čtyřech klíčových oblastech: 1. připojování a navazování spolupráce s dětmi, rodiči a dalšími zainteresovanými subjekty; 2. rozvíjení představy žádoucího stavu; 3. využití zdrojů, které jsou k dispozici; a 4. iniciace a podpora terapeutické změny. *Brož., 248 s., 379 Kč*

Daniela Krolupperová

Na rozcestí ke štěstí / Na rozcestí od štěstí

Dvojkniha pro menší děti. První kniha pomocí jednoduchých zážitků, které jsou dětem známé (sourozenská nevraživost, nechota půjčovat věci, žárlivost, lenost atd.) seznamuje se sedmi lidskými špatnostmi. Druhá část obsahuje sedm příběhů se stejnými hrdiny, ovšem hlavní postava se tentokrát zachová jinak, dobře. *Váz., 96 s., 249 Kč*

Přízemí by mělo sloužit jako zázemí pro poutníky. V prvním patře najdou poutníci nebo také návštěvníci Hamzovy léčebny přechodné ubytování. Ve druhém patře rezidence se počítá s vybudováním registrované sociální služby – odlehčovací služby v pobytové formě pro osoby postižené Parkinsonovou chorobou. Po rekonstrukci by měla bývalá jezuitská rezidence mít vnější podobu stejnou jako před sto lety,“ dozvěděli jsme se v závěru prezentace od mluvčího diecéze Pavla Sršně.

Mezi národní kulturní památky zařadilo Ministerstvo kultury před dvěma roky také barokní poutní areál na Hoře Matky Boží. Do kostela Nanebevzetí Panny Marie nás doprovodil jeho rektor P. Karel Moravec. Připomněl zakladatele poutního místa, pátého hradeckého biskupa Tobiaše Jana Beckera, i servity a redemptoristy, kteří spravovali poutní místo do roku 1950. Poté se z areálu stal centralizační klášter. Na sklonku sedmdesátých let minulého století navštívil v té době těžce nemocný Franz Jentschke, pocházející z blízké německé vesničky, Mariánský kopec v domněni, že to bude jeho poslední pouť na toto místo. Když zjistil, v jak dezolátním stavu areálu je, rozhodl se najmout stavební dělníky a zachránit alespoň něco před úplným zánikem. Začal u poslední osmé kapličky na konci lipové aleje, před samým vchodem do klášterního kostela. Když zjistil, že restaurování těchto objektů bude vyžadovat milionové náklady, rozhodl se založit nadaci. Psal dopisy krajanům v Evropě i jinde ve světě a žádal je o příspěvky pro realizaci svého záměru. Odezva byla překvapující. Vybralo se v přepočtu více než 60 miliónů Kč. Byly zrestaurovány kapličky v aleji ke klášteru včetně vstupního portálu, omítnuty zdi klášterního nádvoří, restaurovány některé sochy v Králíkách. Franz Jentschke získal za své úsilí čestné občanství Králík, státní vyznamenání SRN za zásluhy o sblížení českých a německých národů a od papeže Jana Pavla II. Rytířský řád sv. Řehoře Velikého.

V roce 1990 se duchovní správy kláštera ujali opět redemptoristé, kteří v roce 1993 otevřeli opravený poutní dům. V roce 2002, po odchodu sester františkánek, se

redemptoristé přestěhovali do kláštera a kromě péče o něj se věnovali konání lidových misí ve farnostech. Pro nedostatek řeholních kněží se posléze rozhodli Horu Matky Boží opustit. Nová kapitola se začala psát v roce 2013, kdy redemptoristé definitivně předali poutní místo do správy diecézi. Od srpna 2013 byl jmenován rektorem duchovní správy Karel Moravec, postavený před úkol obnovit poutní místo a najít jeho smysluplné využití. „Stanovil jsem si tři hlavní cíle. Prvním bylo otevření areálu pro poutníky, kteří tam najdou příležitost k bohoslužbě, svátosti smíření, duchovnímu rozhovoru apod. Dále nabídnout kapacity kláštera jednotlivcům i skupinám, které hledají možnost duchovního pobytu, duchovní obnovy či exercicií v tichu a jedinečné atmosféře uprostřed překrásné přírody. V neposlední řadě pak využít zájem turistů, umožnit jim prohlídky areálu, ale také poskytnout impulzy k promýšlení smyslu lidského života,“ řekl nám.

Od podzimu 2016 převzala duchovní správa poutního kostela průvodcovskou i ostatní služby návštěvníkům. Otevírá to pro ni prostor pro evangelizaci a zároveň pomáhá získávat prostředky na provoz a údržbu. V roce 2017 zakoupilo biskupství od redemptoristů jejich zbývající majetek na Hoře Matky Boží. Pro provoz poutního domu byla založena společnost HMB Králíky s.r.o., která od léta 2017 provozuje restauraci a ubytovací kapacity pro turisty i poutníky. V současné době se zpracovává projekt generální opravy poutního domu a bezbariérové úpravy vstupu do kláštera a kostela. Během sezóny navštíví poutní areál více než 50 tisíc turistů z celé republiky i ze zahraničí.

Významné mariánské poutní místo je také Chlumek v Luži, cíl naší poslední návštěvy. Už jsme o něm slyšeli od Pavla Sršně. Kostel Panny Marie Pomocnice křesťanů je přístupný po klasických schodech, kterých je třeba vyšlapat 64. Druhou možností je využití výtahu, určeného především pacientům ze sousední Hamzovy léčebny a imobilním návštěvníkům. Správce poutního místa P. Josef Hubálek předpokládá, že „jeho“ kostel je jediný u nás s výtahem. Na jeho vybudování je patřičně hrdý.

Ⓛ Duchovní správce Hory Matky Boží P. Karel Moravec při interview s novináři

Zakladatelkou poutního místa byla vzdělaná Marie Maxmiliána Hieserlová, hraběnka ze Žďáru, dědička panství Košumberk. Kostel byl postaven v letech 1690 až 1696. Toho roku do něj byl ze sousední rezidence členů Tovaryšstva Ježíšova, stavěné v letech 1677 až 1682, slavnostně přenesen milostný obraz Panny Marie. Mariánské obrazy se v období baroka těšily mimořádné úctě. Málokde ale kopie, jako tomu je na Chlumku. Autorem obrazu, jehož originál je uložen v Drážďanech, je Lucas Cranach. Do dějin poutnictví se vepsala kopie z Pasova. Práce na vnitřní výzdobě pokračovaly až do roku 1708. Slavnostního vysvěcení se poutní chrám dočkal v roce 1713. Krátce poté se stal jedním z nejnavštěvovanějších v Čechách. O duchovní správu se starali hradečtí jezuité, kterým hraběnka předala své panství. Na Chlumku působili až do zrušení řádu v roce 1773. Zatímco rezidence na Chlumku utrpěla odbouráním druhého patra roku 1823 a požárem roku 1949, impozantní mariánský kostel zůstal dodnes dominantou kraje a oblíbeným cílem poutníků královéhradecké diecéze.

„S opravou chrámu se začalo v roce 1989,“ dozvídáme se od P. Josefa Hubálka. „Začínalo se statikou, pokračovalo opravou krovů a střechy, kostel dostal novou fasádu. Velmi rozsáhlé byly práce

na statickém zajištění schodiště ze severní i jižní strany kostela, stejně jako opravy kamenných balustrád. V roce 2010 byla z tzv. norských fondů v projektu Obnova interiéru poutního chrámu Panny Marie na Chlumku v Luži dokončena první část obnovy interiéru. Nejen boční oltáře jsou nadále v havarijním stavu, dřevěné prvky napadené červotočem a na mnoha místech ulámané. Prioritou proto zůstává dokončení interiéru kostela, zejména mobiliáře.“

Nečekaná tečka za press tripem do královéhradecké diecéze měla podobu improvizovaného koncertu. Za varhany na kůru poutního kostela Panny Marie na Chlumku, patrně jediné známé dílo varhanáře Jana Josefa Hermana z Chrudimi, usedl generální sekretář ČBK P. Stanislav Příbyl. Jeho počínání přihlížela svatá Cecilie z olejomalby, poměrně známé mezi varhanickou a varhanářskou obcí. Málokdo ale ví, že její originál je třeba hledat právě tady. Varhany byly při restaurování navraceny do stavu podle dochovaných smluv. Pod vedením Petra Koukala se o to postaral Rudolf Valenta, který nástroj předal v létě roku 2011. Obnova varhan poutního kostela v Luži byla významnou událostí v záchraně památných varhan u nás.

Eva Zálešáková)

Ⓛ Knižní tipy

Nakladatelství Triton

Vykáňská 5, 100 00 Praha 1
info@triton-books.cz
tel. 226 220 025, www.tridistri.cz

Karel Sládek

Ekologická spiritualita a etika

Etické otázky se v oblasti environmentálních věd zaměřují zejména na matematické modely, které upozorňují na „meze růstu“. Statistické odhady růstu počtu obyvatel, možnosti planety v produkci potravin, znečištění životního prostředí, klimatické změny, ztráta biodiverzity a úbytek pitné vody alarmují k revizi současných postojů.

Není účelem knihy hlouběji vstupovat do debat nad protichůdnými interpretacemi. Tato kniha poukazuje na jiné východisko ekologické etiky, totiž na vztah člověka k životnímu prostředí a k životu jako takovému a na to, jak se toto životní prostředí dotýká spirituality člověka.

Cílem je seznámit se základními principy a tezemi sapienciální environmentální etiky, ve které je environmentální diskurs uveden do souvislosti s odhalováním smyslu vzniku vesmíru a života na planetě Zemi, se současnou spiritualitou a etickými výzvami v rámci integrální ekologie i s etickými výzvami budoucnosti (genetických manipulací, umělé inteligence, „řízený“ vývoj člověka, průzkum vesmíru a hledání mimozemského života). 168 stran, brožovaná.

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednávky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Jacques Philippe

9 dní modliteb za vnitřní pokoj

Během této novény prosíme o milost, abychom získali do svého srdce Boží pokoj, a to hlubším způsobem, hojněji, abychom byli schopni předávat ho lidem kolem sebe. Brož., 80 s., cena 95 Kč

Éric Jacquinet (ed.)

Jak se osvobodit od pornografie

Tato kniha je praktickým průvodcem na cestě k vymanění se ze závislosti na pornografii. Čím dál více lidí se dnes snaží osvobodit od tohoto novodobého otroctví, ale často nevědí, kde hledat pomoc. Zde je předložena konkrétní nabídka čtyřicetidenního putování k nabytí svobody v oblasti sexuality. Každý krok vychází ze zkušeností odborníků, kteří se věnují práci se závislými, a dalších osob, již je doprovázeli. Brož., 360 s., cena 329 Kč

Papežská misijní díla ČR pomáhají v Malawi

„Naše církev je mladá a chudá, ale má srdce a silné misijní zaměření,“ řekl návštěvníkům z České republiky národní ředitel Papežských misijních děl v Malawi P. Vincent Mwakhwawa. Jeho protějšek jáhen Leoš Halbrštát se v květnu vrátil z týdenní cesty do země v jihovýchodní Africe, kam ho doprovázeli filmový dokumentarista Martin Rýznar a redaktor Radia Proglas Filip Breindl. Seznámili se s několika projekty, které podporují i čeští dárci. „Jedná se například o práci s handicapovanými dětmi, o novou školní budovu, vybavení pediatrického oddělení nemocnice, ale i o zdánlivě drobnější záležitosti, které ale místní církvi značně usnadňují činnost, jako je pořízení velkých stanů jako zázemí pro práci s velkým množstvím dětí,“ popisuje jáhen Leoš Halbrštát.

Česká výprava také zavítala do mateřské školy provozované řádem Misionářek Neposkvrněného Početí nebo do nově vzniklé farnosti, která zajišťuje duchovní správu na více než dvaceti místech v pahorkatině nedaleko jezera Malawi. V povodí řeky Shire se pak Češi seznámili s pomocí, kterou církev poskytuje lidem zasaženým březnovými povodněmi. „Pocítoval jsem tam velkou hrdost na to, že jsem katolík, protože činnost místní církve byla velmi profesionální, účinná a zároveň prováděná se zájmem o konkrétní lidi,“ říká k tomu Martin Rýznar.

Papežská misijní díla v ČR na výzvu biskupské konference Malawi finančně podpořila pomoc lidem, kteří dva měsíce po záplavách zůstávají v provizorních táborech. „Čelíme řadě problémů, máme nedostatky ve vzdělávání, chybí silnější politická vize, lidé se často nedovedou dožadovat svých práv a to všechno má vliv na naši chudobu, jako církev se ale snažíme pěstovat solidaritu,“ uvažuje P. Mwakhwawa s tím, že vnímá silnou církevní angažovanost mezi lidmi na okraji společnosti – chudými či jinak znevýhodněnými, například žijícími v opuštěných, obtížně dostupných lokalitách bez základního vybavení. „Viděli jsme tu dobře odváděnou práci, o které si myslíme, že si zaslouží naši podporu. Budeme se snažit, abychom situaci v Malawi lidem u nás dobře zprostředkovali,“ uvádí jáhen Leoš Halbrštát s odkazem na výstupy na webu, facebooku PMD a další připravované tištěné a filmové materiály.

Papežská misijní díla

Na Kropáčce 30/1, 500 03 Hradec Králové
pmd@missio.cz, www.missio.cz, FB: PapezskaMisijniDila

Sportovní střelbu vyměnila indická dívka za skalpel

Projekt Adopce na dálku® Diecézní charity Hradec Králové dává chudým dětem z indické Karnataky šanci na lepší budoucnost. Naši dárci už pomohli získat vzdělání více než šesti tisícům chlapců a dívek. Dnes jsou z nich učitelky, ošetrovatelky, elektrotechnici nebo účetní a někteří ještě studují. Mnohým se doslova splnil jejich životní sen. Patří k nim i mladá dívka Mary Alisha, jejíž příběh vám přinášíme...

Díky pomoci dárců pokračuje Mary Alisha v postgraduálním studiu chirurgie. Během studií se úspěšně věnovala sportovní střelbě a získala zlatou medaili v národní soutěži. Až jednou bude lékařkou, chce taky pomáhat chudým dětem v nouzi.

„Ahoj všichni, jmenuji se Mary Alisha. V rodině jsme čtyři, můj otec Swamy, matka Christina a bratr. Táta pracuje jako nádeník a mamka je učitelkou na základní škole. Rodiče nás nemohli posílat do školy, protože taťka měl zdravotní problémy s vysokým tlakem, maminka onemocněla cukrovkou a bráška trpí na astma, takže většina vydělaných peněz šla na jejich léčbu.

Bylo těžké dostat se na školu s výukou v angličtině. V páté třídě jsem ale byla

ⓘ Díky pomoci dárců **Adopce na dálku®** pokračuje Alisha v postgraduálním studiu chirurgie. Až jednou bude lékařkou, chce taky pomáhat chudým dětem v nouzi. Foto: archiv **Adopce na dálku** Diecézní charity Hradec Králové

na táboře projektu Asha, který pořádala církev. Ti mi podali pomocnou ruku, takže jsem mohla pokračovat ve studiu na anglické škole sv. Marie. Na táborech Asha nás každý rok učili disciplíně, dobré morálce i organizačním dovednostem. Motivovali nás taky k účasti v různých

soutěžích. Školné bylo vždy včas uhrazeno. Pokaždé nám pomohli zajistit učebnice, psací potřeby i vše ostatní.

Po škole jsem nastoupila na dívčí univerzitu Siddaganga. Už od dětství jsem snila o tom, že budu doktorkou, a tak jsem šla na dvouletý lékařský předuniverzitní kurz. V prvním ročníku jsem se zúčastnila závodu ve střelbě. Reprezentovala jsem i stát Karnataka a v národní soutěži jsem získala zlatou medaili. Druhý rok už jsem se věnovala jen učení.

Díky dobrému hodnocení u vstupní zkoušky jsem se dostala na medicínu. Rodiče mi studium umožnili díky půjčce v bance. Medicínu jsem úspěšně absolvovala a chtěla pokračovat v postgraduálním studiu chirurgie. Naši už ale neměli peníze na přípravný kurz, a tak jsem znovu oslovila o podporu Asha, která mi pomohla.

Jsem velmi vděčná svým dárcům a Asha, protože mi pomáhali všechny ty roky a rozhodli se mě podporovat i nadále. Je to vaše zásluha, že jsem dnes tím, kým jsem, a tak až si jednou začnu vydělávat, budu také pomáhat chudým dětem v nouzi stejně jako vy. Děkuji vám.“

Mary Alisha, Indie ⓘ

Dejte i vy indickým školákům šanci na lepší budoucnost!

Zapojte se do projektu **Adopce na dálku®** na pomoc chudým dětem v Indii. Jejich vzdělání můžete podpořit i menšími jednorázovými či pravidelnými finančními dary. Děkuje Vám!

Kontakt: Adopce na dálku® – Diecézní charita Hradec Králové, Velké nám. 37, 500 01 Hradec Králové, tel.: 495 063 177 (135), e-mail: adopce@hk.caritas.cz. Více také na www.adopce.hk.caritas.cz a facebooku: [adopce.dchhk.cz](https://www.facebook.com/adopce.dchhk.cz).

(AKTUALITY)**Benefiční koncert pro hospic v hradecké Filharmonii**

Hradec Králové: Benefiční koncert „Kouzelné legendy a ságy“, který se uskutečnil ve čtvrtek 6. června 2019 v hradecké Filharmonii, vynesl přes 29 tisíc korun (přesně 29 328 Kč). Z darovaných peněz bude podpořena výstavba lůžkového hospice ve Stěžerách u krajského města, kterou připravuje Oblastní charita Hradec Králové.

Na benefičním večeru zazněly skladby od Mozarta, Čajkovského nebo Dvořáka v podání studentů dirigování z Universitát der Künste Berlin a členů Filharmonie Hradec Králové. Všem účastníkům, účinkujícím a pořadatelům koncertu srdečně děkujeme za podporu dobré věci a krásný umělecký zážitek.

Nový hospic bude pečovat o pacienty, kteří z různých důvodů nemohou strávit poslední chvíle života v domácím prostředí. V zařízení, jehož investorem i budoucím provozovatelem bude Oblastní charita Hradec Králové, bude zejména lůžkový hospic, ambulance paliativní péče, zázemí střediska Domácí hospicové péče a půjčovna kompenzačních pomůcek. Projekt vzniká v souladu se strategickými dokumenty města Hradec Králové i Královéhradeckého kraje, doporučuje ho vedení Fakultní nemocnice Hradec Králové i další odborníci z oblasti paliativní a hospicové péče. Více také na www.charitahk.cz.

Jana Karasová)

Indické fotky a příběhy na Králicku

Králíky: Putovní výstavu Svět indických dětí si mohou zájemci prohlédnout od začátku května až do konce září na Hoře Matky Boží u Králik. Diecézní charita Hradec Králové touto cestou prezentuje výsledky projektu Adopce na dálku®, který už od roku 2000 propojuje dárce a chudé indické děti. Před instalací v ambitech známého poutního místa u Králik byly fotografie a příběhy indických dětí a dnes již dospělých absolventů projektu Adopce na dálku® vystaveny v Pardubicích, Kutné Hoře, Letohradě nebo ve Vysokém Mýtě.

Dárce Diecézní charity Hradec Králové pomohli za 18 let téměř 6500 indických dětí k lepšímu vzdělání. Dlouhodobá podpora dárce má smysl. Z absolventů projektu se v řadě případů stávají učitelé, zdravotní sestry, účetní nebo strojní inženýři. Dnes jsou z nich sebevědomí lidé, kteří se dokážou postarat o svoje rodiny a jsou přínosem pro celou indickou společnost.

Více informací o charitní pomoci v Indii najdete na webových stránkách www.adopce.hk.caritas.cz. Kontakt: 731 402 273, vojtech.homolka@hk.caritas.cz.

Vojtěch Homolka)

(Benefiční koncert pro hospic v hradecké Filharmonii. Foto: A. Maclová)

Slavnosti bez bariér v Domově sv. Josefa v Žirči už poosmnácté

Žireč u Dvora Králové n. Lab.: Svatoanenské zahradní slavnosti, které se letos uskuteční v sobotu 27. července, to je den plný pohody a rodinného sdílení uprostřed léta, kde si každý člen rodiny najde to své. Hlavní ideou této benefiční a prezentační akce největšího střediska Oblastní charity Červený Kostelec je odstranění bariér mezi světem lidí zdravých a hendikepovaných. Návštěvníci mohou také nahlédnout do prostředí života klientů, nemocných roztroušenou sklerózou mozkomíšní a vidět, jak je o ně postaráno. Začínáme poutní mši svatou v kostele sv. Anny za účasti královéhradeckého biskupa Mons. Jana Vokála s doprovodem barokní muziky. Poté se rozběhne bohatý kulturní program na třech žánrově odlišných scénách v celém opraveném areálu, včetně Bylinkové zahrady a zámeckého parku.

Výtěžek této největší tradiční benefice je určen na pořízení nových oken na Domě sv. Josefa. Akce je podpořena Královéhradeckým krajem, Městem Dvůr Králové n/L a internetovým portálem fler.cz. Záštitu převzal Pavel Bělobrádek, poslanec Parlamentu ČR, zastupitel Královéhradeckého kraje a města Náchoda. Program slavností naleznete na stránkách Adalberta nebo na www.domovsvatehojosefa.cz.

Jitka Holcová)

(Svatoanenské slavnosti v Žirči. Foto: Oblastní charita Červený Kostelec)

☛ Klientům v rychnovském Stacionáři sv. Františka zpestřují pobyt mladí dobrovolníci. Foto: archiv Farní charity Rychnov nad Kněžnou

Den s pěstounskými rodinami v ZOO

Dvůr Králové nad Labem: Centrum pro rodinu Klubko vás srdečně zve na „Den s pěstounskými rodinami v ZOO“, který je plánován na neděli 8. září 2019. Pořadatelem akce je Krajský úřad Královéhradeckého kraje a Farní charita Dvůr Králové nad Labem, Centrum pro rodinu Klubko. Tato akce, která se uskuteční v ZOO Dvůr Králové nad Labem, bude v letošním roce zahajovat „Týden pěstounství“.

Smyslem akce je vyjádřit poděkování pěstounům za jejich práci a představit práci pěstouna. Hlavní program bude probíhat od 11 do 12 hodin. Celou akci bude moderovat Jan Tuna a hlavním hostem akce bude Nela Boudová s pěstounskou dcerou Sašenkou.

V průběhu programu vystoupí dětský pěvecký sbor ze Dvora Králové Carpe Diem, který doprovodí program písněmi z repertoáru pánů Svěráka a Uhlíře, dále také dětský taneční kroužek při ZUŠ Dvůr Králové nad Labem a proběhne křest mláděte narozeného v ZOO. Zúčastnění budou během programu srozumitelným způsobem seznámeni s problematikou pěstounství a budou vyzváni k jeho podpoře.

Všichni jste srdečně zváni! Více také na www.dk.charita.cz.

Za realizační tým Centra pro rodinu Klubko Alena Šimková ☛

Poděkování mládeži rychnovského vikariátu

Rychnov nad Kněžnou: Za Farní charitu Rychnov nad Kněžnou děkují mladým lidem z vikariátu Rychnov nad Kněžnou, kteří navštěvují naše klienty ve Stacionáři sv. Františka a s ne-falšovaným zájmem jim zpřjemňují pobyt u nás. Jedná se o nadstandartní dobrovolnickou činnost. Ráda sdílím foto, které mi děvčata z vikariátu poslytla.

Zuzana Benešová, sociální pracovnice ☛

Běh za pěstouny, aneb hledáme rodiče

Pardubice: Oblastní charita Pardubice, středisko Služeb pro rodiny s dětmi, srdečně zve na Běh za pěstouny, aneb hledáme rodiče, který se v rámci Sportovního parku Pardubice uskuteční v sobotu 14. srpna ve Sportovním parku Na Špici. Naším cílem je oslovit potenciální pěstouny a umožnit tak více dětem žít v normálním rodinném prostředí.

Výtěžek akce bude použit na volnočasové aktivity pro děti klientů Služeb pro rodiny s dětmi, například akce Klubu dětí, příměstský tábor, Den dětí, víkendové pobyty a další. Více také na www.pardubice.charita.cz.

Jan Lohynský ☛

(KALENDÁŘ NA LÉTO

Žireč u Dvora Králové n. L.

■ 27. 7. Svatoanenské zahradní slavnosti
aneb slavnosti bez bariér

Areál Domova sv. Josefa od 10 hod. 18. ročník benefičních slavností, které zahájí mše sv. s biskupem Vokálem, nabízí koncerty, divadlo, jarmark řemesel a dílen, výstavy a doprovodný program pro děti i dospělé. Program najdete na stránkách Adalberta a na www.domovsvatehojosefa.cz.

■ duben–říjen Zažijte příběh v Areálu Žireč

Areál Žireč je opět otevřen veřejnosti. Cyklomuzeum, zámecký park, bylinkovou zahradu a Café Damián můžete navštívit od dubna až do října denně kromě pondělků od 9:30 do 17:00 hod. Více na www.arealzirec.cz.

Litomyšl

■ 1. 6.–26. 7. Výstava
„Za naše úspěchy vděčíme Vám“

Kostel Povýšení sv. Kříže. Nová výstava příběhů osmi úspěšných absolventů projektu Adopce na dálku® Diecézní charity Hradec Králové (vždy út–so 10–18 hod., v neděli 13–17 hod.). Více na www.adopce.hk.caritas.cz a na facebooku: [adopce.dchhk.cz](https://www.facebook.com/adopce.dchhk.cz).

Pardubice

■ 14. 8. Běh za pěstouny, aneb hledáme rodiče

Sportovní park Na Špici. Výtežek akce použije Oblastní charita Pardubice na dobrovolné aktivity pro děti klientů Služeb pro rodiny s dětmi. Více na www.pardubice.charita.cz.

Králiky

■ 2. 5.–30. 9. Výstava Svět indických dětí

Poutní kostel na Hoře Matky Boží. Putovní výstava fotografií a příběhů indických dětí na podporu projektu Adopce na dálku® Diecézní charity Hradec Králové. Více na www.adopce.hk.caritas.cz a na facebooku: [adopce.dchhk.cz](https://www.facebook.com/adopce.dchhk.cz).

Dvůr Králové nad Labem

■ 8. 9. Den s pěstounskými rodinami v ZOO

ZOO Dvůr Králové n. L. Akce zahájí „Týden pěstounství“. Moderuje Jan Tuna a hlavním hostem bude Nela Boudová s pěstounskou dcerou Sašenkou. V doprovodném programu vystoupí dětský pěvecký sbor ze Dvora Králové Carpe Diem a dětský taneční kroužek při ZUŠ Dvůr Králové nad Labem a proběhne křest mládeže narozeného v ZOO. Více na www.dk.charita.cz.

(Rehabilitaci pacientů s nevyléčitelnou roztroušenou sklerózou teď usnadňuje také chytrá rukavice. Foto: archiv Oblastní charita Červený Kostelec

Umělá inteligence dorazila do Žirče

Rehabilitační oddělení Domova sv. Josefa drží krok s dobou a přizvalo si do svého týmu nového pomocníka – chytrou rukavici Rapael od firmy Madisson. Snažíme se klienty do pohybu zapojovat různými interaktivními formami, které je zábavnou formou dokáží motivovat k lepším výsledkům.

Jak cvičení probíhá? Klientovi se na ruku nasadí tato speciální rukavice, která reaguje na pohyb zápěstí a prstů. Po zapnutí se propojí s počítačem a může se cvičit. Aplikace obsahuje více než 40 her, které procvičují zápěstí, prsty i předloktí. Každý klient má svůj profil, kde je určeno, jaký rozsah pohybu zvládne. Jednou z her je např. vymačkávání pomerančové šťávy. Klient musí vynaložit dostatek pohybu, aby stiskl ruku v pěst, pokrčil prsty ve všech kloubech a podařilo se mu pomeranč vymačkat. Veškeré své snažení pak vidí na monitoru. Kromě pohybu procvičují některé hry i kognitivní funkce – např. sčítání a odčítání, kdy správný výsledek označuje pacient pohybem ruky. Všechny hry mají především motivovat k pohybu. Spolupráce zábavnou formou je pro klienty příjemnější a sami mají snahu posouvat své limity. Rozsahy pohybů jsou před a po terapii uloženy do paměti, dá se sledovat pokrok jednotlivých pacientů a upravovat náročnost.

V České republice se toto zařízení objevuje od roku 2017 a stále patří mezi novinku ve svém oboru. Pořízení je finančně nákladné a patříme mezi několik málo míst u nás, které mohou tuto „robotickou ruku“ použít v rehabilitačním programu. Velké poděkování patří firmám Biogen a Philip Morris International, díky kterým byla tato pomůcka zakoupena.

Regionální muzeum
v Litomyšli, Národní
knihovna ČR
a Římskokatolická
farnost, proboštství
Litomyšl
vás srdečně zvou
na výstavu

Litomyšlští skladatelé

HUDBA 18. A 19. STOLETÍ NA KŮRU KOSTELA
POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE V LITOMYŠLI

11. červen – 8. září 2019

**Doprovodný
program**
13. 8. 2019

16.00 hodin
komentovaná
prohlídka výstavy
s autorem Jiřím
Mikulášem

19.00 hodin
koncert „Hudba
varhaníků
děkanského
chrámu Povýšení
sv. Kříže v Litomyšli“
v proboštském
kostele

Regionální muzeum v Litomyšli
Jiráskova 9, Litomyšl
www.rml.cz, info@rml.cz, [f](#)
tel. 461 615 287.

Zřizovatelem muzea je Pardubický kraj.
Budova muzea je plně bezbariérová
včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

REGIONÁLNÍ
MUZEUM
V LITOMYŠLI

PARDUBICKÝ
KRAJ

made in litomyšl

LITOMYŠLSKÉ DNY BAROKNÍ TRADICE

duchovně kulturní festival barokního dědictví

11. – 18. srpen 2019

PROGRAM

NEDĚLE 11. SRPNA

9:00 | piaristický kostel Nalezení
sv. Kříže

**G. DETTELBACH:
MISSA SS. APOSTOLORUM**

17:00 | proboštský kostel Povýšení
sv. Kříže

**SVATOJÁNSKÁ
POBOŽNOST**

PONDĚLÍ 12. SRPNA

19:00 | velký sál proboštství

**NÁDHERA A LESK
BAROKNÍ BOHOSLUŽBY**

ÚTERÝ 13. SRPNA

16:00 | Regionální muzeum
v Litomyšli

**KOMENTOVANÁ
PROHLÍDKA VÝSTAVY
„LITOMYŠLŠTÍ
SKLADATELÉ“**

19:00 | proboštský kostel Povýšení
sv. Kříže

**HUDBA VARHANÍKŮ
DĚKANSKÉHO CHRÁMU
POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE
V LITOMYŠLI**

STŘEDA 14. SRPNA

19:00 | Nový kostel Církve bratrské
**NEKATOLÍCI NA VÝCHODĚ
ČECH V DOBĚ BAROKNÍ**

ČTVRTEK 15. SRPNA

17:45 | proboštský kostel Povýšení
sv. Kříže

**SLAVNOST NANEBEVZETÍ
PANNY MARIE**

PÁTEK 16. SRPNA

17:00 | proboštský kostel Povýšení
sv. Kříže

**ČTRNÁCT ZASTAVENÍ
KŘÍŽOVÉ CESTY**

SOBOTA 17. SRPNA

9:00 – 12:00 | kaple Panny Marie
ve Strakově

POUŤ K PANENCE MARII

NEDĚLE 18. SRPNA

15:00 | piaristický kostel Nalezení
sv. Kříže

**VOJTĚCH PELIKÁN:
MISSA SANCTI ADALBERTI**

změna programu vyhrazena

www.BAROKNILITOMYSL.cz